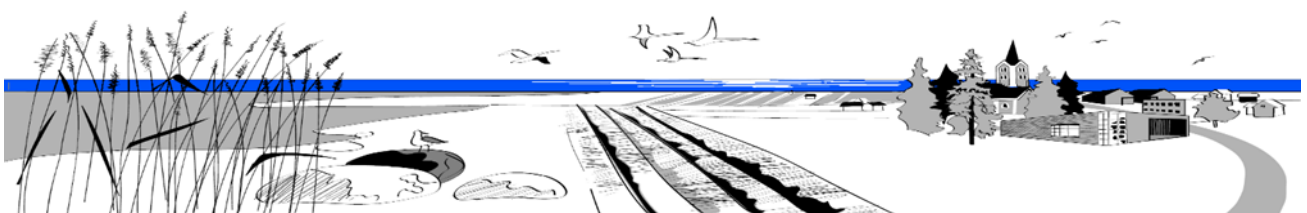

Lumijoki
Arjen luksusta

Lumijoen kunta

Talousarvio 2022
Taloussuunnitelma
2023 - 2024

Sisälllys

1. TALOUSARVION YLEISET PERUSTEET	3
1.1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	3
1.2. YLEISTÄ LUMIJOEN KUNNAN JA KUNTATALOUDEN NÄKYMISTÄ.....	4
1.3. HENKILÖSTÖ	8
1.4. HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN	14
1.5. SISÄINEN VALVONTA JA RISKIEN HALLINTA	15
2. ARJEN LUKSUSTA – LUMIJOKI 2025 – STRATEGIA	17
3. TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN KONSERNIJOHDOLLE JA KUNNAN EDUSTAJILLE TYTÄRYHTEISÖISSÄ.....	20
4. TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA	21
4.1. SITOVUUS JA TALOUSARVION SEURANTA	22
5. TULOSLASKELMAOSA.....	26
6. RAHOITUSOSA	33
7. KÄYTTÖTALOUSOSA HALLINTOKUNNITTAIN.....	37
7.1 YLEISHALLINTO	38
7.2. PERUSTURVALAUTAKUNTA	40
7.3 SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA.....	43
7.4. KEHITYS- JA ELINVOIMALAUTAKUNTA	48
8. INVESTOINTIOSA	52

1. TALOUSARVION YLEISET PERUSTEET

1.1. Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2021 on loppuillaan ja jälleen mielenkiintoinen muutosten uusi vuosi on alkamassa. Maailmanlaajuisen koronapandemia ei ole vielä hellittänyt otettaan; tilanne vaihtelee ja myös vaihtuvat kansalliset ja alueelliset rajoitukset vaikuttavat jokapäiväiseen elämäämme. Kuntien talous on ollut kuluvana vuonna kohtuullisen hyvä, sillä valtio on tukenut taloudellisesti kuntia koronasta aiheutuneiden kustannusten hoitamiseksi. Ensi vuodelle rahoitusta ei toistaiseksi ole osoitettu.

Vuodelle 2022 vain harva kunta (16 kuntaa) on nostanut veroprosenttejaan, Lumijoellakin valtuusto piti prosentit ennallaan (281 kuntaa). Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymisen vuoksi kunnat joutuvat pitämään veroprosentit vuonna 2023 vuoden 2022 tasolla. Talouden näkymät kokonaisuudessaan ovat hyvät ensi vuodeksi, mutta tulevat hyvinvointialueet muuttavat kuntien taloutta merkittäväällä tavalla vuoden 2023 alusta. Tämänhetkisen tiedon mukaan kuntien veroprosentit pienenevät 12,39 % eli Lumijoellekin ansiotuloista tulisi jatkossa vain 8,61 %:n verokertymä. Samalla tietysti sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämis- ja kustannusvastuu siirtyy hyvinvointialueelle, jonne tullaan ohjamaan suuri osa kunnille aiemmin suunnatuista verotuloista ja valtionosuuksista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusopimuksemme kokonaisulkoistuksesta päättyy 31.5.2022. Valtuuston päätöksen mukaisesti olemme käynnistäneet sote-palveluiden kilpailutuksen. Uuden hankinnan tavoitteena on turvata keskeisten lähipalveluiden tuottaminen Lumijoella pitkälle tulevaisuuteen. Uusi sopimus tulee siirtymään hyvinvointialueelle, jolla on voimassa olevan lain mukaan oikeus antaa sopimuksen jatkua tai irtisanoa sopimus muutamien toimintavuosien jälkeen. Hankinnassa molemminpuolinen onnistuminen on siksi tärkeää sekä palveluntuottajalle että kunnalle. Mahdollisimman realistinen hinnan ja palveluiden laadun suhde on siis merkittävä. Kilpailutus on jo tässä vaiheessa vaatinut viranhaltijoilta huomattavaa työpanosta, vaikka tukenamme prosessissa on juridista apua ja hankintaosaamista. Samanaikaisesti iso osa viranhaltijoistamme on mukana hyvinvointialueen valmistelutyössä oman virkatyön ohella osallistumalla eri toimialueiden lukuisiin kokouksiin ja toimittamalla laaja-alaisesti tietoja valmistelun etenemiseksi.

Elokuun alussa toimintansa aloittanut uusi valtuusto hyväksyy nyt ensimmäisen talousarvionsa ja toimintasuunnitelmansa. Vanha valtuusto vahvisti toimintansa päätteeksi päivitetyn kuntastrategian, jonka mukaisesti toimitelmissä on valmisteltu tulevan vuoden toiminnallisia tavoitteita. Kunnan johtaminen perustuu kuntastrategiaan, joka elää ajassa, joten uuden päivitystyö olisi hyvä aloittaa jo keväällä 2022. Hyvinvointialueen tulevat kuviot muuttavat toimintakulttuuria kunnassa – valtuuston pitää kunnan strategian vahvistajana siihen valmistautua.

Hyväksyessään talousarvion ja toimintasuunnitelman valtuusto päättää myös toteutettavista investoinneista. Kehittyäkseen myönteisesti kunnan on Lumijoellakin uskallettava investoida huomioiden kuntalaisten tarpeet ja talouden realiteetit. Vuosi 2022 alkaa kunnassa positiiviseksi suunnitellun talousarvion ja toimintasuunnitelman myötä. Tehdään työtä yhdessä lumijokisten parhaaksi!

Paula Karsi-Ruokolainen
Kunnanjohtaja

1.2. Yleistä Lumijoen kunnan ja kuntatalouden näkymistä

Kuntatalouden näkymät

Kuntataloudessa ovat lähivuodet olleet poikkeuksellisia, kun vuosi 2019 muodostui taloudellisesti ennätyksellisen heikoksi ja vuosi 2020 puolestaan talouslukujen valossa varsin hyväksi. Vuoden 2020 tulokseen vaikutti erityisesti valtion kunnille myöntämä merkittävä tuki, joka korvasi kuntataloudelle koronaepidemiasta aiheutuneet taloudelliset menetykset. Valtio on tukenut kuntia myös kuluvana vuonna, sillä koronatilanne on edelleen vaikuttanut kuntien toimintaan ja talouskehitykseen. Tuen määrä on laskenut vuonna 2021 ja vuodelle 2022 ei valtiontukea ainakaan toistaiseksi ole odotettavissa.

Kunnat ovat historiallisen merkittävän muutoksen edessä. Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastustoimi siirtyvät hyvinvointialueiden vastuulle. Kuntien tehtävät ja talous muuttuvat huomattavasti. Maan hallitus on myös päättänyt keuhkokuumeen 2021 jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille vuoden 2024 alusta alkaen. Kuntia kannustetaan kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistävänä luomalla rahoitusmalli, jonka avulla uudistuksella voitaisiin saavuttaa 7 000–10 000 lisätyöllistä. Uudistuksessa kunnan vastuut työttömyysturvan perusosan kustannuksista ovat laajenemassa. Tehtävien siirto on tarkoitus toteuttaa vuoden 2024 aikana.

Nykyisen hallitusohjelman mukaiset kuntien laajentuvat tehtävät ja velvoitteet ovat jo pääosin toteutuneet aiempina vuosina. Näistä tehtävistä aiheutuvat kustannukset ja valtionosuuslisäykset nousevat vuosittain. Osa toteutuneista tehtävälisäyksistä ja kustannuksista siirtyy kuitenkin hyvinvointialueille niiden aloittaessa vuonna 2023. Valtion toimenpiteet heikentävät kuntataloutta noin 1,2 mrd euroa vuonna 2022 verrattuna vuoteen 2021, kun huomioidaan tulevan vuoden 2022 valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksen neutralisointi.

Esimerkkeinä kuntiin kohdistuvista tehtävien ja kustannusten muutoksista ovat muun muassa:

Varhaiskasvatukseen ollaan kehittämässä kolmiportaisen tuen rakennetta. Sitä koskeva lakimuutos on tulossa voimaan elokuun alusta vuonna 2022. Varhaiskasvatuksen tukeen on ehdotettu vuodelle 2022 yhteensä 15 milj. euroa, josta 6,25 milj. euroa on valtionosuuksien lisäystä ja 8,75 milj. euroa lain toimeenpanoa tukevia valtionavustuksia.

Ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden tarvitseman opetuksen ja ohjauksen varmistamiseksi opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen kohdennetaan 70 milj. euroa, mistä kuntatalouteen arvioidaan kohdistuvan noin 52 milj. euroa vuonna 2022. Vuosien 2022–2024 aikana toteutetaan myös oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen määrätymisperusteiden uudistamisen kokeilu, jolla tuetaan nuorten kouluttautumista ja työllistymistä. Kokeiluun kohdennetaan 5 milj. euroa vuonna 2022 ja kuntatalouteen tästä arvioidaan kohdistuvan noin 3,7 milj. euroa.

Oppilas- ja opiskelijahuollon palvelut perusopetuksessa ja toisella asteella vahvistuvat oppilashuollon sitovilla mitoituksilla. Vuonna 2022 kohdennus tähän on 20 milj. euroa, josta peruspalvelujen valtionosuuksina 8,4 milj. euroa ja valtionavustuksina 11,6 milj. euroa. Mitoitus tulee voimaan asteittain siten, että kuraattorien osalta mitoitus tulisi voimaan tammikuussa 2022 ja psykologien osalta vuonna 2023. Vuodesta 2023 alkaen vastuu oppilas- ja opiskelijahuollon palvelujen järjestämisestä sekä sitä koskeva rahoitus siirretään hyvinvointialueille. Lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden henkilöstömitoitukseen osoitetaan 4,8 milj. euroa.

Ansiotuloveroperusteisiin tehdään vuonna 2022 indeksitarkistus ja tuloveroasteikon euromääräisiä rajoja nostetaan, kunnallisverotuksen perusvähennyksen enimmäismäärä korotetaan ja työtulovähennystä kasvatetaan. Muutosten arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa yhteensä 209 milj. eurolla vuonna 2022.

Kotitalousvähennykseen on tulossa korotus vuosina 2022 ja 2023 kotitalous-, hoiva- ja hoitotyön osalta. Lisäksi kotitalousvähennystä korotetaan vuosina 2022–2027 öljylämmityksestä luopumisen osalta lämmitystapamuutosten tukemiseksi. Muutosten arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 17 milj. eurolla vuonna 2022.

Kunnille aiheutuvat verotulomenetykset aiotaan korvata täysimääräisesti valtion päättämistä veroperustemuutoksista.

Tilanne Lumijoella

Lumijoen vuoden 2022 talousarvion lähtökohtana on vuoden 2021 talousarvio ja talouden toteuma elokuussa 2021. Kunnan tase on tällä hetkellä ylijäämäinen (31.12.2020: noin 756 000 euroa). Kunnan strategisena tavoitteena on kunnan itsenäisenä pysyminen. Se edellyttää ylijäämäistä kuntataloutta. Vuosi 2021 on toteutumassa ylijäämäisenä ja myös tuleva vuosi näyttää tämänhetkisten talouslukujen mukaan positiiviselta.

Kunnan sosiaali- ja terveystalouden ulkoistussopimus Suomen Terveystalo Oyj:n kanssa päättyy 31.5.2022. Palvelutuotannon vuosihinta on ollut vuodesta 2019 n. 5.3 milj. euroa. Sopimushinnan lisäksi kunta on erikseen maksanut koronapandemiaan liittyviä kustannuksia palveluntuottajalle. Kustannuksiin kunta on saanut korvauksia valtionosuuksien kautta.

Valtuusto on tehnyt päätöksen kokonaisulkoistuksen jatkosta ja sote-palveluiden kilpailutus on käynnissä. Kunta tavoittelee kustannustehokasta, laadullisesti hyvää ja pitkää sopimusta, jolla voitaisiin turvata keskeiset lähipalvelut paikkakunnalla tuotettuna. Hyvinvointialueen toiminnan käynnistyessä 1.1.2023 uusi sopimus siirtyy järjestämisvastuun siirtyessä hyvinvointialueelle. Hyvinvointialue päättää aikanaan sopimuksen tulevaisuudesta.

Vuodelle 2022 olemme voineen suunnitella talousarvioon kaiken tarvittavan erityisesti käyttötalouden puolelle. Investointien osalta on haastetta, koska tarpeita kunnan kehittämiseksi on paljon. Hankintojen tarkeysjärjestystä on erityisesti pohdittu ja valtuusto vahvistaa päätöksellään etenemisen suunnan.

Väestö

Vuodet 2003 – 2013 olivat vuosittaisen väestönkasvun aikaa ja vuodet 2014 – 2015 hienoista laskua. Vuonna 2016 asukasluku kääntyi jälleen kasvuun ja vuoden lopussa asukasmäärä oli Lumijoen historian korkein eli 2106 asukasta. Vuodenvaihteessa 31.12.2020 oli asukasluku 2036 ja lokakuun 2021 lopulla asukkaita oli 2027, heistä miehiä 1058 ja naisia 969.

kk/vuosi	asukasluku	lkm +/-	muutos %
12/2013	2084	+25	1,2%
12/2014	2073	-11	-0,5%
12/2015	2070	-3	-0,1%
12/2016	2106	+36	1,7 %
12/2017	2081	-25	-1,2 %
12/2018	2052	-29	-1,4 %
12/2019	2020	-32	-1,5 %
12/2020	2036	+16	+0,8 %
10/2021	2027	-9	-0,4 %

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2021 syyskuun loppuun mennessä Lumijoella syntyi 14 lasta. Syntyneitä ja kuolleita oli sama määrä. Lokakuun 2021 tilastojen mukaan Lumijoelle muutti 86 henkilöä ja Lumijoelta muutti 103 henkilöä eli nettomuutto oli -17 henkilöä. Syntyneiden enemmitys vuonna 2019 oli kolme (3) ja vuonna 2020 yhteensä 18.

Väestöstä alle 15-vuotiaita on vuoden 2020 tilastojen mukaan 27,0 % (10/2021: 571), 15–64-vuotiaita 54,4 % ja yli 64-vuotiaita on 18,6 %. Eläkkeellä olevia Lumijoella oli vuonna 2019 22,1 % asukkaista (noin 450) (10/2021: 150 yli 75-vuotiaista)

Vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneita 15 vuotta täyttäneitä oli vuonna 202 68,4 % ja heistä korkeasteen tutkinnon suorittaneita 21,1 %.

Lumijoella perheitä on 490 ja asuntokuntia yhteensä 753. Asukkaista 98 % asuu rivi- tai pientalossa. Vuokralla asuvia on noin 18,3 % väestöstä.

Työllisyystilanne

Vuoteen 2020 verrattuna työttömien työnhakijoiden määrä oli alentunut Lumijoella. Lokakuussa 2021 oli 53 työtöntä työnhakijaa (syyskuu: 49) kun vastaava luku 2020 lokakuussa oli 80. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 6,8 %.

Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimistossa (TE-toimisto) oli lokakuun 2021 lopulla 6 200 avointa työpaikkaa. Samaan aikaan työttömiä työnhakijoita oli 18 700 (ml. kokoaikaisesti lomautetut, 1 400 henkilöä). Määrä 100 enemmän kuin syyskuussa. Vuoden takaiseen verrattuna työttömien määrä on 2 900 pienempi.

Syyskuun lopussa maakunnan työttömyysaste oli 10,0 % (koko maa 9,8 %) ja Oulussa 11,4 %. Kunnittain työttömien osuus työvoimasta vaihteli Pyhännän 5,0 %:n ja Vaalan 13,6 %:n välillä.

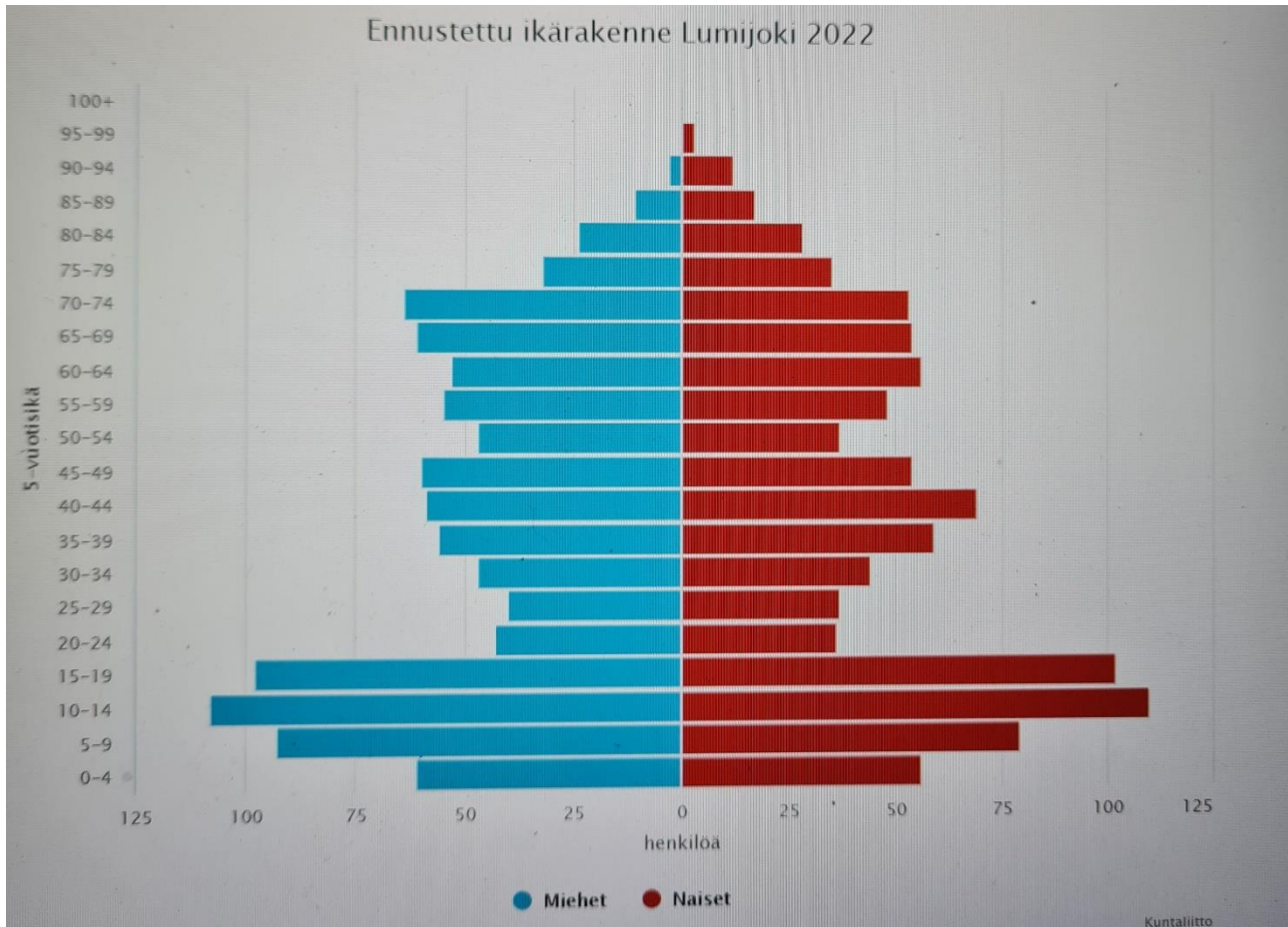
Nuorten alle 25-vuotiaiden työttömien määrä oli lokakuun 2021 lopussa 2021. Yli 50-vuotiaita työttömiä oli 6 500. Pitkäaikaistyöttömiä (yli vuoden työttömänä) oli 7 400.

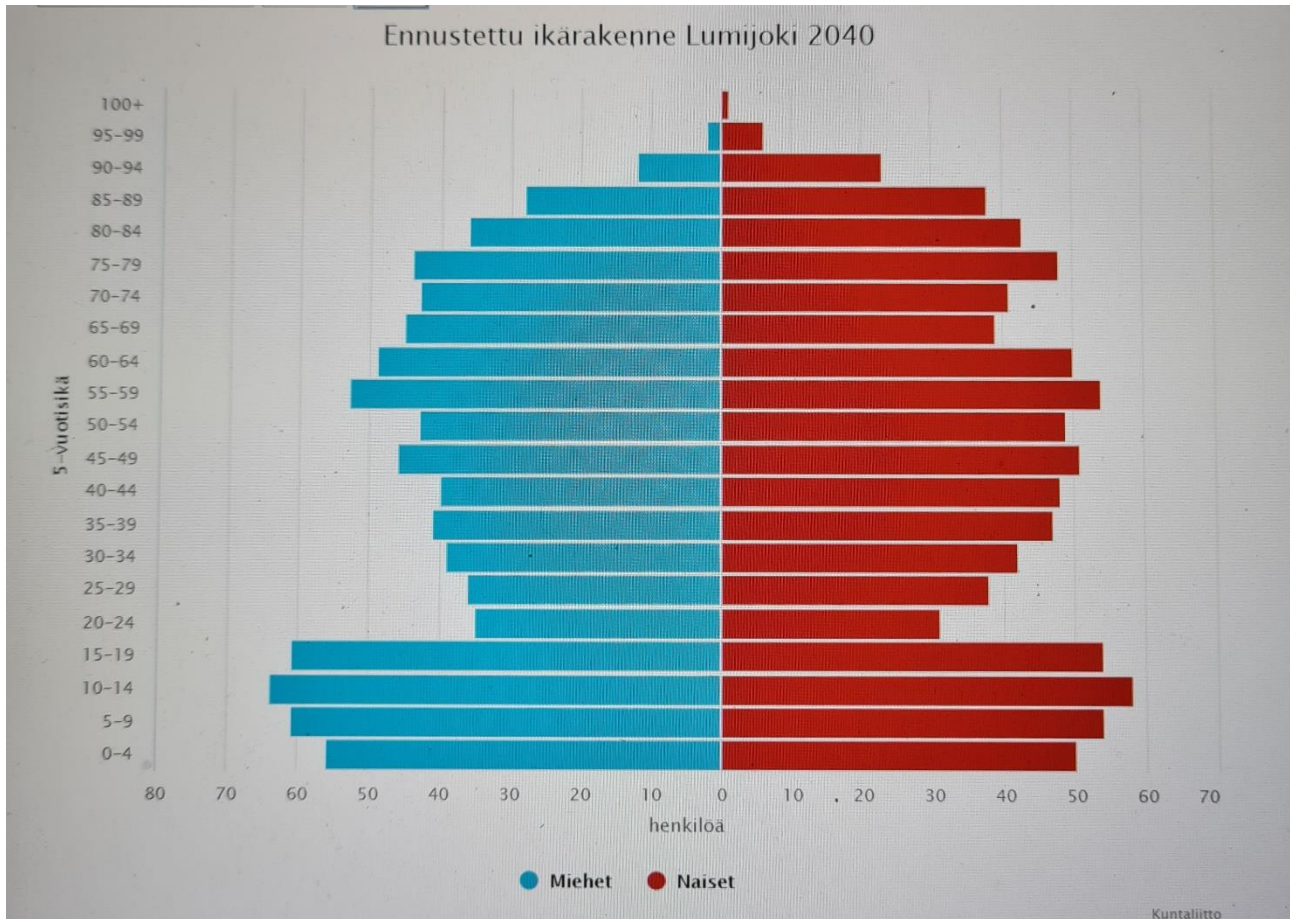
Lumijoella työllisen työvoiman määrä oli lokakuun lopun 2021 työvoimahallinnon tilaston mukaan 783 henkilöä (tilastokeskus 2019: 720), joista työttömiä työnhakijoita oli 53. Työttömien työnhakijoiden osuus kunnan työvoimasta oli 6,8 %.

Vuoden 2019 tilastojen mukaan Lumijoella oli työpaikkoja 465 (2018: 447). Lumijokisista Lumijoella työskenteli omassa kunnassa 35 % (252) ja muualta töihin Lumijoelle tuli 213 henkilöä. Lumijoen ulkopuolella lumijokisia työskenteli 410 henkilöä (2018: 464). Alkutuotannon työpaikkoja Lumijoella oli 16,1 %, jalostuksen työpaikkoja 23,2 % ja palvelualan paikkoja 57,4, %.

Kuntaliiton ennusteet väestöpyramideissa vuosina 2022 ja 2040:

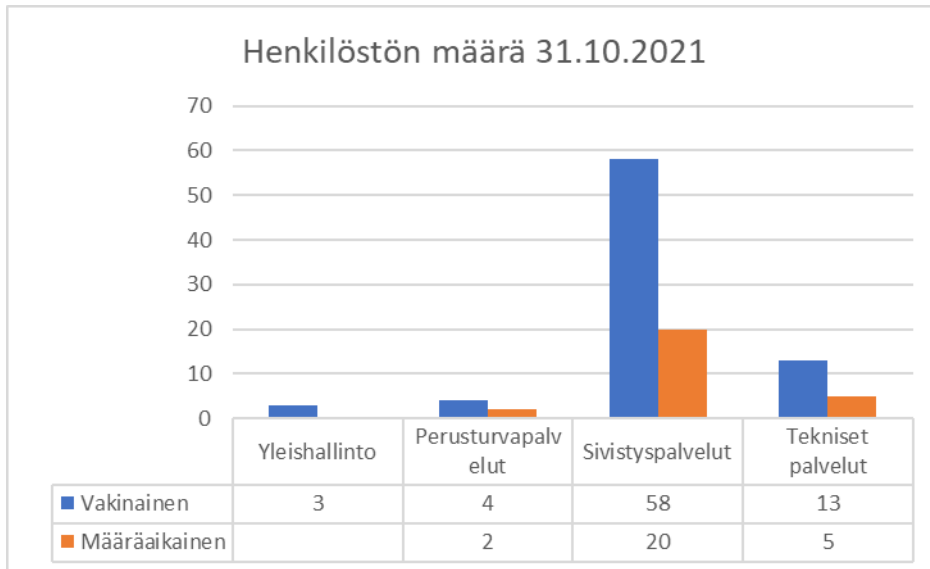

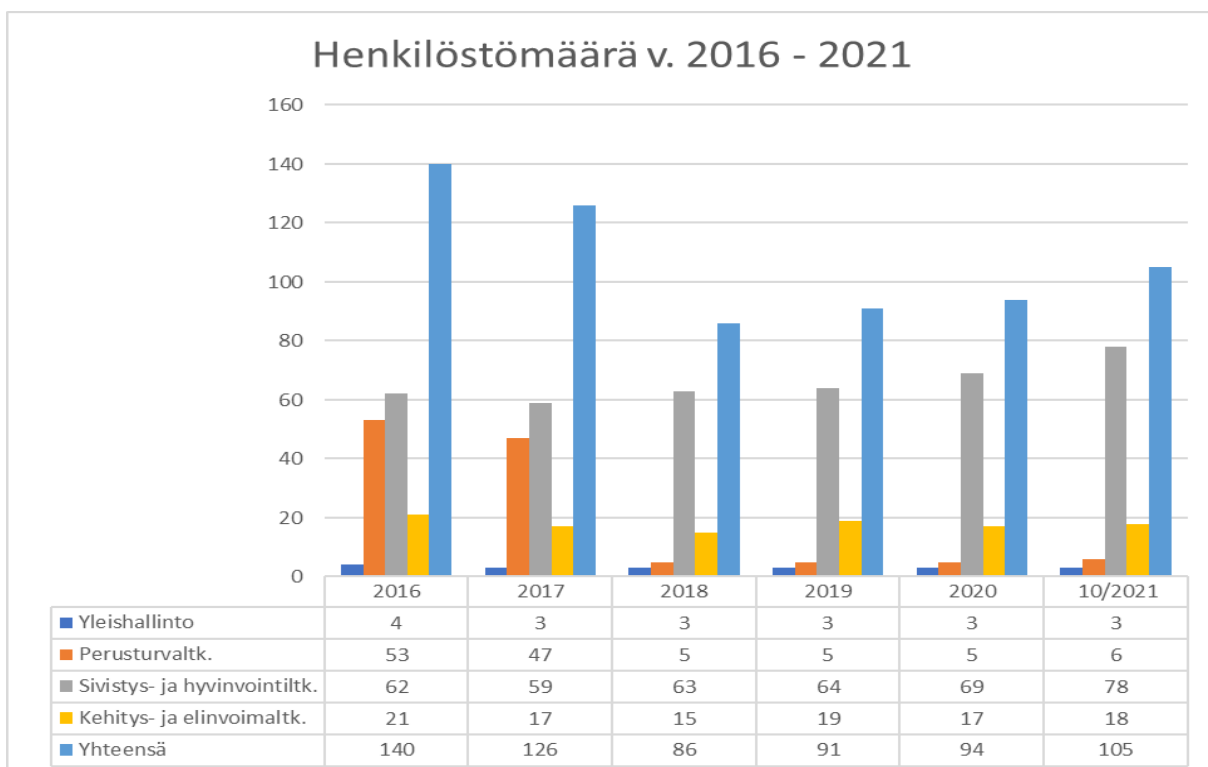
1.3. Henkilöstö

Vuoden 2018 jälkeen henkilöstön määrässä ei ole tapahtunut suurempia muutoksia. Vuosina 2020 ja 2021 henkilöstömäärän kausittaiseen vaihteluun on vaikuttanut mm. koronaepidemia korostaen olemassa olevaa rekrytointiongelmia. Tarkastelujakson, lokakuun lopun tilanteessa, henkilöstön määrä on yhteensä 105, joista 78 on vakinaisia ja 27 määräaikaisia (31.10.2020 yht. 22).

Henkilöstö 31.10.2021	Vakinainen	Määräaikainen	Kaikki yhteensä
Yleishallinto	3		3
Perusturvapalvelut	4	2	6
Sivistyspalvelut	58	20	78
Tekniset palvelut	13	5	18
Kaikki yhteensä	78	27	105

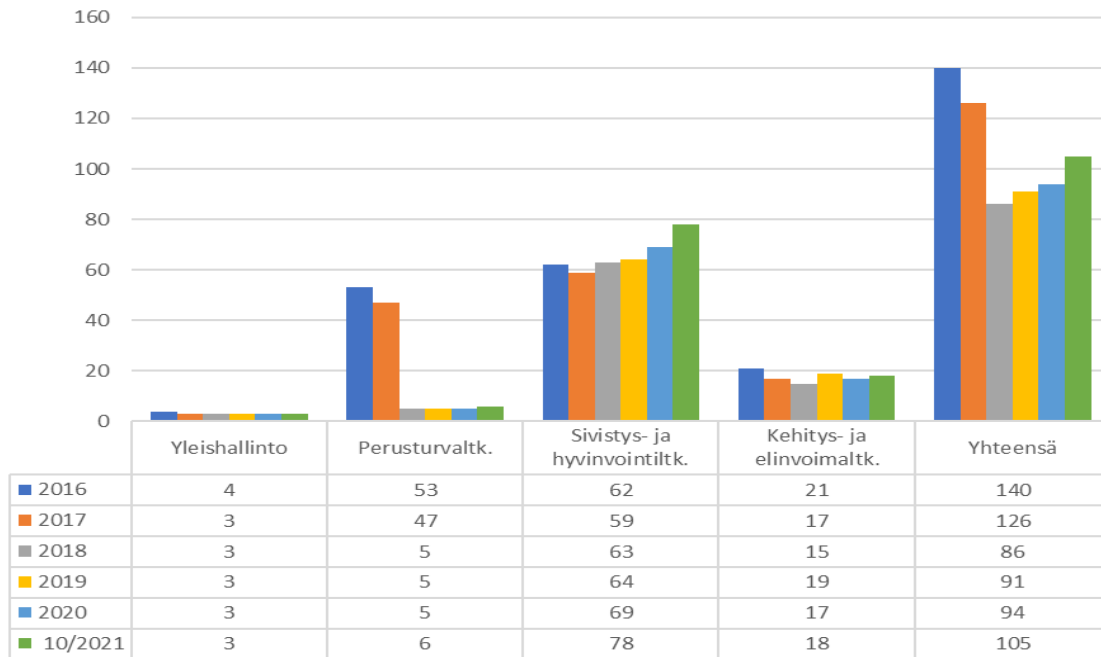

Suurin henkilöstön määrä on Sivistys ja hyvinvointi -toimialalla, jossa on 74,3 % koko kunnan henkilöstön määrästä. Seuraavaksi suurin on Kehitys ja elinvoima, jossa henkilöstömäärä 17,1 %.

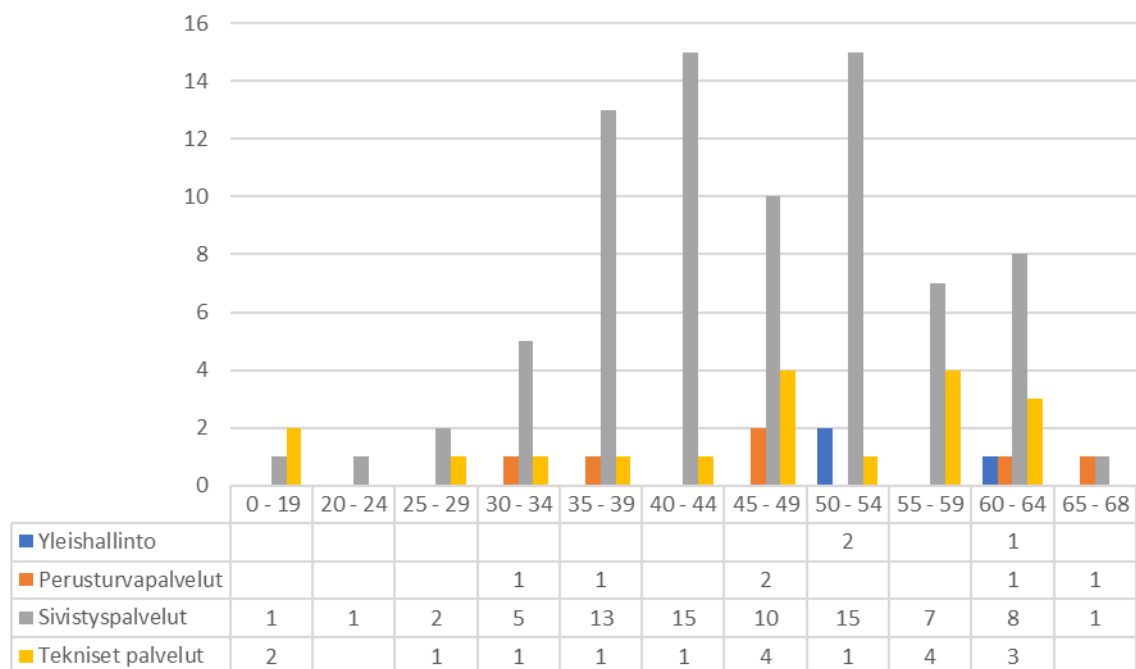

Henkilöstömäärä v. 2016 - 2021

Henkilöstöstä on naisia 86,7 % (ed. vuonna 84 %) ja miehiä 13,3 % (16 %). Henkilöstön keski-ikä on 46,2 vuotta.

Henkilöstö ikäryhmittäin 31.10.2021

Talousarvion valmistelun yhteydessä on laadittu kunnan toimialoittainen henkilöstösuunnitelma. Talousarvioon on sisällytetty henkilöstökulut lautakunnittain seuraavien henkilöstösuunnitelmien mukaisesti.

YLEISHALLINTO	2020	2021	2022	2023	2024
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1
Arkisto- ja palvelusihteeri	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Talous- ja hallintojohtaja	1	1	1	1	1
Markkinointi/viestintä/hankesihteeri			1		
Yhteensä	2,8	2,8	3,8	2,8	2,8
ERO ed. vuoteen		0	1	-1	0

Yleishallinnon arkisto- ja palvelusihteerin palkkamenoista on sisällytetty 20 %:a Kehitys ja elinvoima -lautakunnan talousarvioon. Ensi vuoden talousarvioon on sisällytetty markkinointi- ja viestinnän henkilöstöressurssi yleishallinnon toimialalle. Tarkoitus on saada käynnistettyä nykyisiä toimia tehokkaammin panostukset kunnan näkyvyyteen ja markkinointiin.

PERUSTURVAHALLINTO	2020	2021	2022	2023	2024
Hyvinvointipäällikkö	1	1	1	-	-
Palvelusihteeri	1	1	1	-	-
Palvelusihteeri	0,85	0,85	0,85	0,85	0,85
Sosiaalityöntekijä	1	1	1	-	-
Sosiaaliohjaaja (työllisyyskokeilu)			1	1	-
Kuntouttava työtoiminta			0,58	-	-
Johtava lääkäri	0,1	0,1	0,1	-	-
Yhteensä	3,95	3,95	5,53	1,85	0,85
ERO ed. vuoteen		0	1,58	-3,68	-1

Perusturvalautakunnan henkilöstösuunnitelmaan sisältyy vuoden 2023 alusta käynnistyvän sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisuudistus. Tämä tarkoittaa, että sosiaali- ja terveystaloutehtäviä hoitava (tehtävien osuus yli 50 %) henkilöstö siirtyvät hyvinvointialueelle.

Toisen perusturvalautakunnan palvelusihteerin palkkamenoista on sisällytetty 15 %:a Kehitys- ja elinvoima -lautakunnan talousarvioon.

SIVISTYS JA HYVINVOINTI	2020	2021	2022	2023	2024
OPETUSTOIMI					
Sivistystoimen palvelut					
Koulusihteeri	1	1	1	1	1
Peruskoulun rehtori	1	1	1	1	1
Peruskoulu					
Koulunkäynninohjaaja	12	12	14	14	14
Erityisluokanopettaja	1	1	2	2	2
Erityisopettaja tuntiopettaja	2	2	1	1	1
Erityisopettaja	2	2	2	2	2
Esiluokanopettaja	2	2	2	2	2
Peruskoulun luokanopettaja	12	12	12	12	12
Lehtori	3	3	3	3	3
Tuntiopettaja (päätoim.)	7	7	7	7	7
VAPAA-AIKA JA KULTTUURITOIMI					
Nuoriso					
Vapaa-aikatoimen ohjaaja	1	1	1	1	1
Etsivä nuorisotyöntekijä	1	1	1	1	1
Liikuntaneuvoja-ohjaaja			1		
Kulttuuri					
Kirjasto- ja kulttuuritoimen johtaja	1	1	1	1	1
Kirjastos sihteeri	1	1	1	1	1
VARHAISKASVATUS					
Varhaiskasvatusjohtaja	1	1	1	1	1
Päiväkodin apulaisjohtaja	0	1	1	1	1
Kiertävä lastenhoitaja	1	2	2	2	2
Perhepäivähoitaja päiväkodissa	2	1	1	1	1
Lastenhoitaja ryhmäperhepäivähoidossa	0	2	3	3	3
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	8	9	9	9	9
Varhaiskasvatuksen opettaja	6	5	5	5	5
Yhteensä	65	68	72	71	71
ERO ed. vuoteen	2	3	4	-1	0

Vuonna 2020 oppilaiden tuen tarve lisääntyi mm. koronaepidemian vuoksi. Vuonna 2022 opetustoimessa jatketaan 7–9 lk. erityisen tuen pienryhmien toimintaa (määräaikainen erityisopetuksen tuntiopettaja). Lisäksi koulukuraattorin kokoaikaista virkamääräystä jatketaan määräaikaisena vuoden 2022 loppuun. Henkilöstösuunnitelman on sisällytetty resurssiopettaja 7–9-luokkien samanaikaisopetukseen ja sijaisuuksien hoitamiseen. Lisäksi koulunkäynninohjaajien resurssia on lisätty. Vuonna 2022 Varhaisen tuen pienryhmän (0–2 -lk.) vakinaistetaan.

Liikuntatoimeen varataan vuoden 2022 talousarvioesitykseen määräraha määräaikaisen liikuntaneuvon/ohjaajan palkkaamiseksi.

Päiväkodin apulaisjohtaja on aloittanut syksyllä 2021. Vuonna 2019 käynnistynyt avoimen varhaiskasvatuksen henkilöstöresurssi on sisällytetty vuoden 2020 varhaiskasvatuksen opettaja -resurssiin.

KEHITYS JA ELINVOIMA	2020	2021	2022	2023	2024
TOIMITILAPALVELUT					
Toimitilapalvelut					
Palvelusihteeri	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
MUUT PALVELUT					
Virkistysalueet					
Kunnan yhteisten alueiden hoitaja	0,5	0	0	0	0
Suunnittelu					
Kunnaninsinööri	1	1	1	1	1
TUKIPALVELUT					
Ateriapalvelut					
Ruokahuolto- ja siivouspäällikkö	1	1	1	1	1
Ravitsemistyöntekijä	1	1	1	1	1
Siivooja-keittiöapulainen	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25
Kiinteistönhoitopalvelut					
Kiinteistöpäällikkö	1	1	1	1	1
Remonttimies	0,75				
Kesätyöntekijät	0,66	0,66	0,66	0,66	0,66
Kiinteistönhoitaja	3,33	3	3	3	3
Projektihenkilö (Kiinteistöveroselvitys)		1	0,25		
Puhtaanapitopalvelut					
Siivooja	4,52	4,52	4,52	4,52	4,52
Siivooja-keittiöapulainen	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
Siivooja-keittiöapulainen (oppisop.koulutus)	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25

Yhteensä	17,91	17,33	16,58	16,33	16,33
ERO ed. vuoteen		-0,58	-0,75	-0,25	0

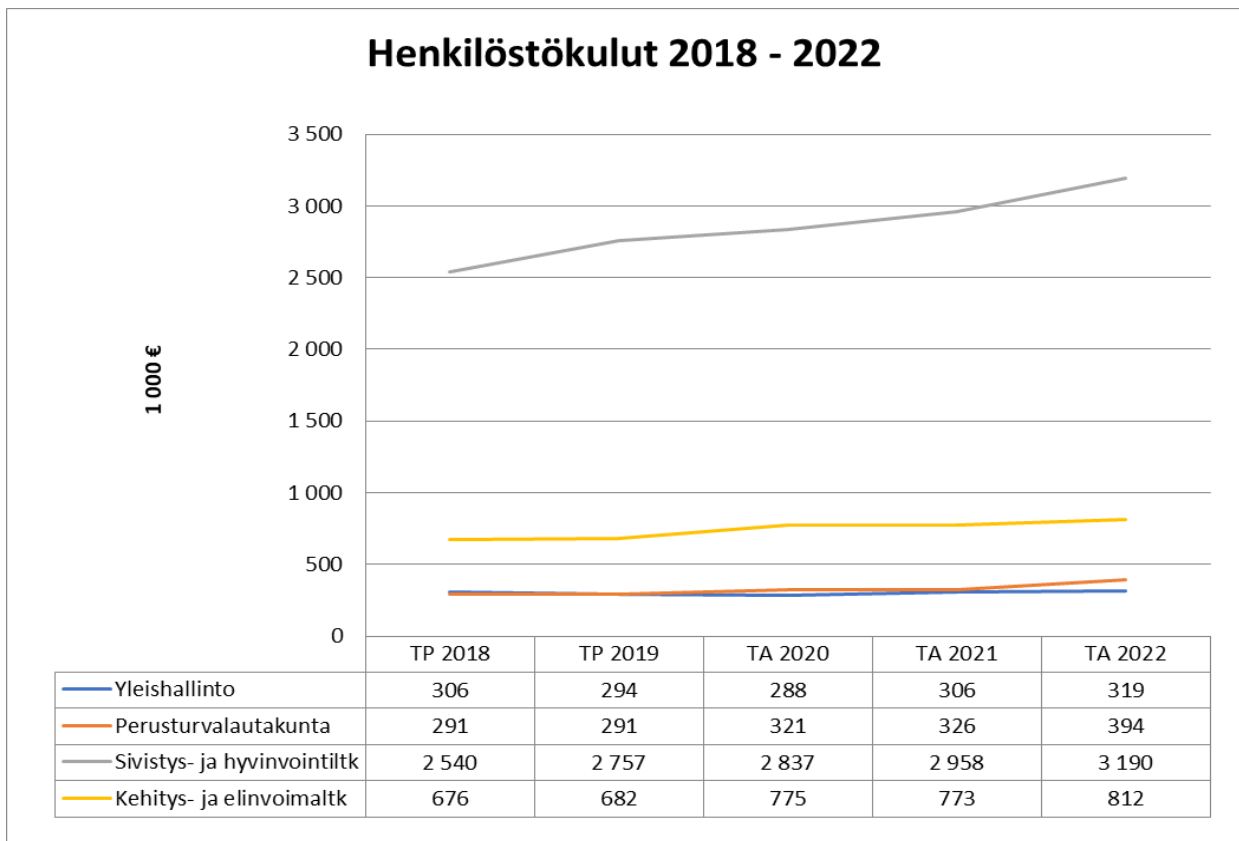
KUNTA yhteensä	89,66	92,08	97,91	91,98	90,98
ERO ed. vuoteen		2,42	5,83	-5,93	-1

Vuoden 2019 jälkeen toimialojen henkilöstökuluissa on nousua. Toimialojen henkilöstösuunnitelmiin on sisällytetty hallitusohjelmaan sisältyneiden uusien tai laajentuneiden tehtävien mukainen

henkilöstöresurssi. Lisäksi henkilöstösuunnitelmissa on huomioitu kunkin toimialan tarve. Vuoden 2020 ke-
vällä alkanut koronaepidemia ja epidemian jatkuminen vaikuttaa henkilöstöresursointiin.

Henkilöstökulut 1000 e	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TA 2022
Yleishallinto	306	294	288	306	319
Perusturvalautakunta	291	291	321	326	394
Sivistys- ja hyvinvointiltk	2 540	2 757	2 837	2 958	3 190
Kehitys- ja elinvoimalk	676	682	775	773	812
Yhteensä	3 813	4 023	4 222	4 361	4 715

1.4. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Lumijoen kunnalla on hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen käytännön työvälineenä sähköinen hyvinvointikertomus, jota on päivitettävä valtuustokausittain. Sosiaali- ja terveydenhuollossa monipuolisin valtakunnallisin kyselyin ja tilastoinnein kerättävät toiminta- ja taloustiedot muodostavat tietopankin, josta kunnat saavat oman kunnan ja kuntalaisten tiedoista koottuja muuttujia/indikaattoreita hyvinvoinnin ja

terveyden edistämisen suunnitelmiin ja toteutukseen. Edellisestä hyvinvointikertomuksen päivityksestä on jo useampi vuosi aikaa, joten käytännössä asiakirja kirjoitetaan uudelleen.

Hyvinvoinnin edistäminen jää yhdeksi kunnan merkittäväksi tehtäväksi, kun sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueelle. Yhteistyön rajapintoja valmistellaan hyvinvointialueen ja kuntien kesken.

1.5. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on osa kunnan johtamisjärjestelmää, toimintaa ja toiminnan suunnittelua, päätöksentekoa sekä toiminnan arviointia. Sisäinen valvonta on kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja toiminnan riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Riskienhallinta kuuluu sisäiseen valvontaan, mutta se on mainittu laissa erikseen sen jatkuvasti kasvavan merkityksen vuoksi. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen perustuu kunnan perustehtävään, toimintaympäristön analysointiin, kuntastrategiaan sekä sen toiminnan ja talouden tavoitteisiin. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Riskienhallinta sisältää kunnan tavoitteita uhkaavien riskien tunnistamisen, arvioinnin ja priorisoinnin sekä tuloksellisen hallinnan.

Kunnanvaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista (Kuntalaki 14 §). Kunnanhallitus vastaa riskienhallinnan järjestämisestä sekä kunnan sisäisestä valvonnan huolehtimisesta ja (Kuntalaki 39 §). Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta. Sisäisen valvonnan toteuttamis- ja valvontavastuu on kunnanjohtajalla.

Riskienhallinta on ohjeistettu kunnan hallintosäännössä ja on osa kunnan sisäistä valvontaa. Tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä.

Hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- 1) *hallinnon ja toiminnan järjestämiseen liittyvistä seuraavista asioista:*
 - a) *toimielimistä ja johtamisesta;*
 - b) *kunnanhallituksen puheenjohtajan tehtävistä;*
 - c) *henkilöstöorganisaatiosta;*
 - d) *taloudenhoidosta;*
 - e) *hallinnon ja talouden tarkastuksesta;*
 - f) *sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta;*

Lumijoen kunnan valvonta järjestetään niin, että kunnan perustehtävissä varmistetaan ulkoisen ja sisäisen valvonnan toimivuus. Ulkoinen valvonta järjestetään johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastajayhteisö. Sisäinen valvonta on osa johtamista sekä kunkin meidän tehtäviämme.

Lumijoen kunnan riskienhallintaprosessissa lautakunnat, johtoryhmä ym. toimielimet tunnistavat, arvioivat ja priorisoivat vuosittain toimintaansa liittyvät keskeisimmät riskit. Merkittävistä riskeistä raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä maaliskuun loppuun mennessä.

Riskienhallintaprosessi perustuu

1. riskin tunnistamiseen ja kuvaamiseen
2. riskin toteutumisen vaikutusarviointiin (merkittävyys) ja riskin toteutumisen todennäköisyyteen
3. mahdollisuuden hallita riskiä eri menetelmillä (valvonta)
4. riskeistä raportointiin ja riskien seurantaan.

Kunnan ja kuntakonsernin riskit voidaan jakaa esimerkiksi strategisiin riskeihin, toiminnallisiin riskeihin, taloudellisiin riskeihin ja omaisuusriskeihin. Osa riskeistä on kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä ja osa ulkopuolelta tulevia. Riskit voivat toteutuessaan vaikuttaa kunnan asemaan, talouteen, palvelukykyyn, työvoiman saatavuuteen ja yleiseen kilpailukykyyn asukkaista ja yrityksistä.

Talousarvioon ja toimintasuunnitelmaan sisältyy useita riskitekijöitä. Lumijoen kunnan kannalta suurin riski liittyy sosiaali- ja terveystalouden jatkuvuuteen sekä henkilöstön saatavuuteen avoimiksi tuleviin tehtäviin.

Kunnanvaltuusto on 29.5.2017 § 43 hyväksynyt Lumijoen kunnan hallintosäännön, jossa määritellään mm. kunnan organisaatio, keskeisimpien tehtävien hoito sekä toimivallan jako 1.6.2017 alkaen. Hallintosäännön 9 luku sisältää sisäisen valvonnan ja riskien hallinnon tehtävät ja vastuut Kuntalain (410/2015) 90 §:ssä säädetyn hallintosäännön sisällön mukaisesti.

2. ARJEN LUKSUSTA – LUMIJOKI 2025 – STRATEGIA

VISIO 2030

Lumijoki, itsenäinen, rauhallinen, turvallinen ja luonnonläheinen helmi meren läheisyydessä tarjoaa houkuttelevan asuinympäristön kaikille vauvasta vaariin.

STRATEGISET PAINOPISTEET	TAVOITTEET	TOIMENPITEET	MITTARIT
YRITÄMME JA MENESTYMME YHDESSÄ Lumijokiset toimivat yhdessä yli puolue- ja kuntarajojen. Olemme mukana kehittämässä Ruutikan-kaasta maailmanluo-kan ampumaurheilu-keskusta. Tarjoamme laadu-kasta infraa ja asuin-mahdollisuuksia sekä menestymisen edel-lytyksiä yrittämiselle. Ketteryys, avoimuus ja välittäminen ovat yhdessä tekemi-semme vahvuudet.	Maa- ja metsätalouden sekä muun yritystoiminnan toimintaedellytysten kehityminen; Luonnon, merellisyyden ja maaseutumaisuuden arvon jalostuminen Uusiutuvien energiatuotanto- tomuotojen mahdollisuuksien hyödyntäminen •Tuuli- ja aurinkovoima Yrittäjien ja yhteisöjen sekä 4H- nuorten yrittäjien yhteistyön uutta luova syven- tyminen Kunnan ja eri yritysten yhteismarkkinoinnin käynnistyminen	Tonttitarjonnan monipuolistaminen, rohkea ja tehokas markkinointi •Uusien asuntojen rakentaminen •Monikäyttötoimitilan suunnittelu Kaavoituksen toteutuminen •Varjakan alueen kaavata- rkastelu •Aktiivinen maanhankinta •Yritystontit •Tuulivoima-alueen kar- toitus Tiestön ja kevyen liikenteen väylien sekä muun infrastruktuurin kunnos- sapito ja kehittäminen Yrittäjien ja 4H -nuorten yrittäjien yhteisten tapaa- misten järjestäminen	Uusien kaavojen toteutu- minen • Kevyen liikenteen väylät (Ukuranperäntie ja Yli- pääntie) valmis • Terontien kaava-alueen kunnallistekniikka valmis • Monipuolisen hevoshar- rastamisen mahdollistami- nen maankäytön suunnit- telulla Yrittäjätapaamisten määrä 2-4x/vuosi • Yritysvierailut/yrittäjävie- railut kunnanhallituksessa ja - valtuustossa Ajantasainen yrittäjä-/yri- tyslista yhteystietoineen

	Monimuotoisen työn tekemisen keskus Näkyvä Lumijoki, aktiivinen viestintä Reagoimme nopeasti ja löydämme ratkaisut yhdessä asiakkaiden tarpeisiin	Valokuidun tehokas hyödyntäminen Eri viestintäkanavien tehokas ja aktiivinen käyttö	Erilaisia uutisia Lumijoen kunnasta painettu media 50/vuosi, muu media 250/vuosi
PALVELEMME KUNTANA Itsenäisenä ja joustavana kuntana tarjoamme palvelut laadukkaasta lapsuudesta turvalliseen vanhuuteen. Varmistamme kuntana sujuvan joukko liikenteen ja hyvät liikenneyhteydet, jotka mahdollistavat laajemmat palvelut, opiskelun ja työskentelyn myös lähikunnissa.	Laadukkaat, monipuoliset ja vaikuttavat sote-palvelut turvattu kaikille kuntalaisille Ketterät asiantuntijapalvelut, palvelualltius Avoimen varhaiskasvatuksen kehittäminen Ajanmukainen ja turvallinen oppimisympäristö Vapaa-ajan entistä monipuolisempien harrastusmahdollisuuksien kehittäminen Lähiympäristön ja erityisesti keskusta-alueen viihtyvyyden lisääminen, tori-alueen käytön monipuolistuminen	Moniammatilliset työryhmät, perhekeskuksen toiminnan kehittäminen Sote-palvelujen jatkuvuuden varmistaminen; lähipalveluiden turvaaminen Positiivinen, nopea ja joustava lupakäytäntö Riittävä ja monipuolinen tuki varhaiskasvatuksesta perusopetuksen loppuun saakka • Starttiluokan 0-2 lk vakiinnuttaminen ja varhaisserityisopetuksen vahvistaminen Kunnan puisto- ulkoilu-, liikunta- ja viheralueiden kokonaissuunnitelman toteutuksen loppuunsaattaminen Uusien liikuntapaikkojen ja -reittien suunnittelu merellisyys ja metsät vahvasti huomioiden, tekojääradan toteutus	Käyttäjämäärät vuosittain Asiakaskokemus, asiakastytytyväisyyskyselyt Palautteiden seuranta Kunnan puisto- ulkoilu-, liikunta- ja viheralueiden kokonaissuunnitelma toteutunut Tekojäärata valmis; reitistöjen suunnitelmat

	Kuntalaisten ja henkilöstön osallistaminen ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen Lumijoen kunta, haluttu työpaikka	Puistojen ja yhteisten alueiden yleisilmeen kohentaminen ja kunnossapito Kannustus omien pihojen hoitoon, pihakilpailu Henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen: kehityskeskustelut, kannustus säännölliseen koulutukseen, selkeät toimenkuvat	Palkittu paras piha vuosittain Henkilöstön koulutuspäivien määrä, työhyvinvointikyselyjen tulokset ja henkilöstön pysyvyys
TARJOAMME HYVÄN ELÄMÄN EVÄITÄ Asumme turvallisessa ympäristössä ja tarjoamme luonnonläheisen asuin- ja työskentelypaikan kaikille maaseutumaisemia arvostavalle. Kehitämme monipuolisia harrastusmahdollisuuksia asukkaita kuulemalla. Olemme edelläkävijöiden joukossa huomioimalla toiminnassamme ympäristövastuullisuuden ja tavoittelemalla hiilineutraaliuutta.	Ennaltaehkäisevien palveluiden tarjonnan parantaminen hyvinvoinnin edistämiseksi Kulttuurikokemusten rikastaminen Yhteistyö yhdistysten, yritysten ja naapurikuntien kanssa Lasten ja nuorten osallistaminen	Merellisyyden kehittämisen näkyväksi osaksi Lumijokea Matkailun ja vapaa-ajan markkinoinnin sekä tarjonnan lisääminen Yhteiset tapahtumat, yhteistyö seurakunnan ja yhdistysten kanssa Nuorten ja päättäjien vuosittainen tapaaminen; nuorisovaltuustolle taloudellinen tuki uuden idean/entisen parantamisen toteuttamiseen	Tapahtumia Lumijoella vähintään kerran jokaisena vuodenaikana merellisyyss mukana Yöpymisten määrän kasvaminen Nuorten ja päättäjien tapaamiskerrat/vuosi Rahoitettu nuorisovaltuuston uuden idean/entisen parantamisen toteuttaminen vuosittain

	Liikkuvat ja aktiiviset lumijokiset	Houkutteleva liikunta- paikkakartta ja lajiesitte- lyt	Kuntaan saatu hankerahoi- tusta vähintään 20 % suun- nitelluista investointime- noista
	Liikuntapaikkojen uudista- minen	Liikuntapaikkojen ylläpito ja kohentaminen	
	Ampumaurheilukeskuksen hyödyntäminen kunnan toiminnassa	Hankerahoitusten aktiivi- nen hyödyntäminen Ruutikankaan rakentami- sen vaiheiden tukeminen	Tieyhteydet Ruutikankaalle valmiit ja Lumijoki on pitä- nyt tapahtumia Ruutikan- kaalla.
	Terveellisten elintapojen edistäminen	Kunta panostaa luomu- ja lähiruuan osuuden kas- vattamiseen kunnan tar- joamissa ateriapalveluissa	Kunta panostaa luomu- ja lähiruuan osuuden kasvat- tamiseen kunnan tar- joamissa ateriapalveluissa – portaat luomuun tasolle 5

3. TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN KONSERNIJOHDOLLE JA KUNNAN EDUSTAJILLE TYTÄRYHTEISÖISSÄ

Lumijoen kuntakonserniin kuuluvat Kiinteistö Oy Lumijoen Kartano ja Lumijoen Vesi Oy. Valtuuston tulee asettaa konserniyhtiölle toiminnallisia ja määrällisiä tavoitteita ja päättää kunnassa toteutettavasta konsernivalvonnasta. Lumijoen kunnan konserniohje on päivitetty vuonna 2012. Konserniohje päivitetään vuoden 2023 aikana strategiatyön yhteydessä.

Kiinteistö Oy Lumijoen Kartanon tehtävänä on kuntakonsernin johdon ohjeiden mukaan hoitaa vuokra-asuntotoimintaa niin, että toiminta tuottaa kulunsa velkaantumatta ja asuntojen arvo säilyy. Huonokuntoisempia vuokra-asuntoja pyritään korvaamaan uudisrakentamisella.

Lumijoen Vesi Oy:n tehtävänä on turvata kuntalaisille laadukkaan ja hinnaltaan kilpailukykyisen puhtaan veden saatavuuden ja jäteveden käsittelyn hoitamisen.

Tytäryhtiöt toimivat osinkoa jakamattomina yhtiöinä.

4. TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio on valtuuston tärkein toiminnan ja talouden ohjauksen väline. Talousarvio on kunnanvaltuuston tahto siitä, miten kunnassa käytettävät resurssit jaetaan toimialojen kesken. Talousarvio on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvio tulee muodostua kunnanhallituksen ja viime kädessä valtuuston näkemysten mukaiseksi strategiaa toteuttavaksi ja tukevaksi suunnitelmaksi.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarviolla ja taloussuunnitelmalla on kaksi näkökulmaa, jotka määräävät suunnitelmien rakenteen. Nämä näkökulmat ovat

a) kokonaistalouden näkökulma

- tuloslaskelmaosa
- rahoitusosa

b) toiminnan ohjauksen näkökulma

- käyttötalousosa
- investointiosa

Talousarvio jakaantuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosaan sekä investointi- ja rahoitusosaan.

Taloussuunnitelmaosat:

Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa

Käyttötalousosassa kunnanvaltuusto asettaa toimielin- ja tehtäväkohtaisesti toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan, miten tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korko- ja muihin menoihin sekä poistoihin ja arvonalennuksiin.

Investointi- ja rahoitusosa

Investointiosassa osoitetaan hankekohtaiset määrärahat ja tuloarviot. Investointimenot ja – tulot budjetoidaan arvioidun rahankäytön ja tulokertymän mukaan.

Rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa kunnan maksuvalmiuteen, miten paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin, miten rahoitustarve katetaan ja kuinka suuri on rahoitusjäämä ja kuinka se katetaan.

Käyttösuunnitelmat

Kunnanvaltuusto hyväksyy vuosittain talousarviossa toimielimelle toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarviossa osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Kunnanhallitus ja lautakunnat hyväksyvät talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat, joilla toteutetaan talousarviota. Investointiosa jaetaan eri hankkeille ja kohteille hankesuunnitelmalla.

Lumijoen kunnan hallintosääntöön (luku 8) sisältyvät säädökset talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelusta, täytäntöönpanosta, sitovuudesta sekä talousarvioon tehtävistä muutoksista.

4.1. Sitovuus ja talousarvion seuranta

Talousarviosta päättäessään valtuusto määrittelee, mitkä ovat valtuuston sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet. Talousarvion käyttötalousosaan sisällytetään tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Valtuuston nähdessä sitova taso on **lautakunnan bruttotulot ja -menot**.

Lumijoen kunnan käyttötalousosan rakenne on seuraava (sisältää myös lautakuntien raportointitason):

1. Yleishallinto

2. Perusturva

- Perusturvahallinto
- Sosiaalitoimi
- Terveystoimi

3. Sivistys ja hyvinvointi

- Opetustoimi
- Vapaa-aika ja kulttuuri
- Varhaiskasvatus

4. Kehitys ja elinvoima

- Toimitilapalvelut
- Muut palvelut
- Tukipalvelut

Vuoden 2022 talousarvion määrärahojen sitovuus ulkoisin bruttomenoin ja tuloin

Valtuustoon nähden käyttötaloudessa ovat sitovia seuraavat määrärahat euroa

Yleishallinto	Menot	-765 300
	Tulot	24 000
Perusturvalautakunta	Menot	-5 861 270
	Tulot	57 000
Sivistys- ja hyvinvointiltk	Menot	-4 022 756
	Tulot	252 675
Kehitys- ja elinvoimalk	Menot	-2 231 460
	Tulot	297 537
Yhteensä	Menot	-12 880 786
	Tulot	631 212

Investointiosan tulo- ja menomäärärahat ovat sitovia hanketasolla. Vastuu investointihankkeiden määrärahojen riittävydestä on lautakunnan johtavalla viranhaltijalla.

Tuloslaskelmaosan tulo- ja menomäärärahat ovat ohjeellisia.

Rahoitusosan tulo- ja menomäärärahat ovat ohjeellisia lukuun ottamatta pitkäaikaisten lainojen lyhennys- ja lisäysmäärärahoja, joita ei saa ylittää ilman valtuuston päätöstä.

Sitovuustaso Valtuuston nähdn	Sit. *) B	Määrärahat 1000 eur	Tuloarviot 1000 eur
KÄYTTÖTALOUSOSA		-12 881	631
Yleishallinto	B	-765	24
Perusturvaltk	B	-5 861	57
Sivistys- ja hyvinvointi	B	-4 023	253
Kehitys- ja elinvoima	B	-2 231	298
TULOSLASKELMAOSA			13 051
Verotulot	B		6 060
Valtionosuudet	B		6 985
Korkotulot	B		1
Muut rahoitustulot	B		5
Korkokulut	B	-40	
Muut rahoituskulut	B	-2	
INVESTOINTIOSA		-3 160	308
Yleishallinto			
Tonttimaat	B	-50	20
Kaavoitus	B	-50	
Ruutikankaan liittymä (8-tie)	B	-100	
Ruutikankaan kehittäminen	B	-30	
Perusturvaltk.			
Sivistys- ja hyvinvointiltk.			
Varhaiskasvatus Wilma -järjestelmä	B	-15	
Kehitys- ja elinvoimaltk			
Kaavateiden rakentaminen	B	-150	
Kevyenliikenteen väylien rakentam	B	-365	
Uuden kaava-alueen rakentaminen	B	-200	
Luontotien kunnostus (sis.korjauksen suunnittelu)	B	-150	
Virkistysalueiden kehittäminen	B	-80	
Kiinteistökorjaukset	B	-180	
Varjakan laitureiden kunnostus	B	-80	
Varjakan päälaiturin saneeraminen (EAKR-rahoitus)	B	-250	150
Tekojäärata	B	-360	108
Vanhan ampumaradan kunnostaminen	B	-100	30
Päiväkodin uudisrakentaminen	B	-600	
Hyvinvointikeskus	B	-400	
RAHOITUSOSA		-250	800
Pit.aik.lainojen lis.	B	0	1 000
Pitkäaik.lain väh	B	-250	0
Lyhytaik. lainojen muutos	B	0	-200
Yhteensä		-16 291	14 790

*) B=bruttomääräraha/-tuloarvio, N= nettomääräraha/-tuloarvio

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää kunnanvaltuusto. Määräraha on valtuuston toimielimelle (lautakunta) antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen.

Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, talousarviota muutetaan. Muutoksen yhteydessä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Toisaalta toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

Kunnan tuloarviot ovat paitsi tavoitteellisia myös velvoittavia. Tuloarvio on valtuuston asettama tulotavoite, jonka olennainen alittuminen todennäköisesti vaikuttaa rahoituksen perusteisiin talousarviossa. Jos esimerkiksi merkittävä tuloerä, kuten verotulo, valtionosuus tai käyttöomaisuuden myynti, on jäämässä olennaisilta osin toteutumatta, on rahoitustarpeen kattamiseen osoitettava kate muulla tulo- tai pääomarahoituksella tai menojen karsimisella.

Lautakuntien johtavilla viranhaltijoilla on oikeus tehdä lautakunnan tulosalueiden välillä tulo- ja menomäärärahoiden muutoksia, mikäli ne eivät muuta lautakuntatason bruttotuloja ja -menoja. Jos määrärahat ylitetään, on talousarviota muutettava. Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle siten, että **valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana**. Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin sekä määrärahoihin. Valtuusto päättää toimielinten määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.

Talousarvion seuranta

Talousarvion toteuma raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle. Lisäksi toteuma tuodaan valtuustolle tiedoksi kokousaikataulun mukaisesti. Talousarvio edellyttää lautakunnilta sekä niiden alaisilta tulosalueilta säännöllistä talousarvion seurantaa. Lautakunnat tuovat tiedoksi talousseurannan mahdolliset poikkeamat kunnan johtoryhmässä.

Kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen raportointi Valtiokonttoriin on käynnistynyt 2021 alussa. Aikaisemmin taloustiedot on raportoitu Tilastokeskukselle. Vuodesta 2021 kunnilla ja kuntayhtymillä tulee olemaan 5 eri raportointikokonaisuutta raportoitavanaan, joista yksi on neljännesvuosiraportointi tilanteesta 31.3., 30.6., 30.9. ja 31.12.

Valtuutus lainanottoon

Valtuusto oikeuttaa kunnanjohtajan sekä talous- ja hallintojohtajan nostamaan tilapäisluottoa enintään 4 milj. euroa (päätös kuntatodistusten liikkeelle laskemisesta valtuuston päättämän limiitin puitteissa) kunnan maksuvalmiuden turvaamiseksi. Lisäksi valtuusto oikeuttaa hallintosäännön mukaisesti kunnanjohtajan sekä talous- ja hallintojohtajan ottamaan kunnanhallituksen päätöksellä uutta pitkäaikaista lainaa enintään rahoituslaskelmassa osoitetun/vahvistetun pitkäaikaisten lainojen lisäyksen mukaisesti.

5. TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo-rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tilikauden tuloksen muodostuminen kuvataan tuloslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

TULOSLASKELMA (ulkoinen)	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TTS 2023	TTS 2024
	€	€	€	1 000 €	1 000 €
Toimintatulot	724 212	587 900	631 212	577	580
Myyntituotot	197 929	214 700	253 562	232	233
Maksutuotot	163 340	153 500	146 500	134	135
Tuet ja avustukset	84 145	61 900	51 000	47	47
Vuokratuotot	154 930	132 800	156 150	143	143
Muut toimintatuotot	123 867	25 000	24 000	22	22
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-12 020 303	-12 365 700	-12 880 786	-7 055	-7 090
Henkilöstömenot	-4 135 278	-4 361 290	-4 715 096	-4 367	-4 389
Palvelujen ostot	-6 824 639	-6 903 870	-7 009 590	-1 610	-1 618
Aineet ja tarvikkeet	-695 833	-705 250	-722 910	-720	-724
Avustukset	-241 641	-288 400	-318 400	-247	-249
Vuokrat	-102 847	-95 790	-103 690	-100	-100
Muut toimintakulut	-20 066	-11 100	-11 100	-11	-11
Toimintakate	-11 296 091	-11 777 800	-12 249 574	-6 478	-6 510
Verotulot	5 861 575	5 800 000	6 060 000	3 250	3 170
Valtionosuudet	6 793 056	6 576 000	6 985 000	4 000	3 950
Rahoitustulot ja -menot	-25 049	-26 000	-36 000	-48	-58
Korkotuotot	842	1 000	1 000		
Muut rahoitustuotot	5 229	5 000	5 000	5	5
Korkokulut	-30 554	-30 000	-40 000	-50	-60
Muut rahoituskulut	-566	-2 000	-2 000	-3	-3
VUOSIKATE	1 333 491	572 200	759 426	724	552
Poistot ja arvonalennukset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 184 816	-535 000	-501 000	-495	-497
Arvonalentumiset					
TILIKAUDEN TULOS	148 675	37 200	258 426	229	55
Poistoeron lis.-/väh. +	85 116	85 000	85 000		
Varausten lis.-/väh.+	-150 000				
Rahastojen lis.-/väh +					
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	83 791	122 200	343 426	229	55
Tavoitteet ja tunnusluvut					
Toimintatulot/Toimintamenot, %	6,0	4,8	4,9	8,2	8,2
Vuosikate/Poistot, %	112,5	107,0	151,6	146,3	111,1
Vuosikate €/asukas	655	283	372	353	263
Kertynyt yli-/alijäämä	671 748	793 948	1 137 374	1 138	1 193
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	330	393	558	555	568
Asukasmäärä vuoden lopussa	2036	2020	2040	2050	2100

TULOSLASKELMA (ulkoinen + sisäinen)	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TTS 2023	TTS 2024
	€	€	€	1000	1000
Toimintatulot	2 710 428	2 727 131	2 746 895	2 343	2 355
Myyntituotot	199 080	214 700	253 562	232	233
Maksutuotot	163 340	153 500	146 500	134	135
Tuet ja avustukset	84 145	61 900	51 000	47	47
Vuokratuotot	154 930	132 800	156 150	143	143
Muut toimintatuotot	2 108 933	2 164 231	2 139 683	1 788	1 797
josta sisäiset tuotot	1 985 066	2 139 231	2 115 683	1 766	1 775
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-14 006 520	-14 504 931	-14 996 469	-8 821	-8 865
Henkilöstömenot	-4 135 278	-4 361 290	-4 715 096	-4 367	-4 389
Palvelujen ostot	-7 081 732	-7 156 637	-7 265 532	-1 610	-1 618
josta sisäiset ruokapalvelut	-255 942	-252 767	-255 942	-257	-259
Aineet ja tarvikkeet	-695 833	-705 250	-722 910	-720	-724
Avustukset	-241 641	-288 400	-318 400	-247	-249
Vuokrat (ml sisäiset)	-1 831 970	-1 982 254	-1 963 431	-1 609	-1 617
josta sisäiset vuokrat	-1 729 124	-1 886 464	-1 859 741	-1 509	-1 517
Muut toimintakulut	-20 066	-11 100	-11 100	-11	-11
Toimintakate	-11 296 091	-11 777 800	-12 249 574	-6 477	-6 510
Verotulot	5 861 575	5 800 000	6 060 000	3 250	3 170
Valtionosuudet	6 793 056	6 576 000	6 985 000	4 000	3 950
Rahoitustulot ja -menot	-25 049	-26 000	-36 000	-48	-58
Korkotuotot	842	1 000	1 000	0	0
Muut rahoitustuotot	5 229	5 000	5 000	5	5
Korkokulut	-30 554	-30 000	-40 000	-50	-60
Muut rahoituskulut	-566	-2 000	-2 000	-3	-3
VUOSIKATE	1 333 491	572 200	759 426	725	552
Poistot ja arvonalennukset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 184 816	-535 000	-501 000	-495	-497
Arvonalentumiset					
TILIKAUDEN TULOS	148 675	37 200	258 426	229	55
Poistoeron lis./väh. +	85 116	85 000	85 000	0	0
Varausten lis./väh.+	-150 000				
Rahastojen lis./väh +					
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	83 791	122 200	343 426	229	55

Toimintatulot

Lumijoen kunnan toimintatuotot vuonna 2022 ovat reilu 630 t euroa. Toimintatuotot nousevat noin 45 t euroa (+7,4 %) vuoden 2021 talousarvioon verrattuna.

Kunnan kiinteistöpalveluiden myynti Kiinteistö Oy Lumijoen Kartanolle sekä Lumijoen Vesi Oy:lle on kohdistettu vuoden 2021 alusta alkaen myyntituottoihin (aikaisemmin Muihin toimintatuottoihin).

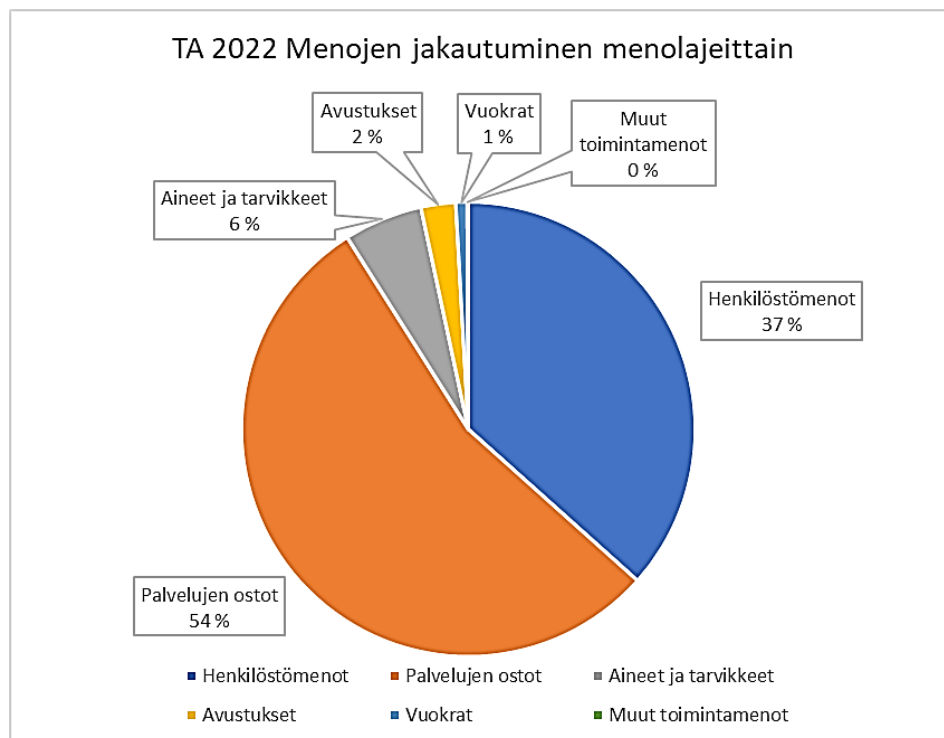
Toimintamenot

Lumijoen kunnan ulkoiset toimintakulut vuonna 2022 ovat 12,88 milj. euroa. Toimintakulut kasvavat 515 t euroa (+4,2 %) vuoden 2021 talousarvioon verrattuna.

Henkilöstökulut

Kunta-alan sopimuskausi on päättymässä 28.2.2022. Koko sopimuskauden kustannusvaikutus on 23 kuukauden sopimusjaksolla 3,04 prosenttia. Palkkasopimuksen kustannusvaikutus on 2,07 % vuonna 2021 (Lähde: KT linja tiedote 28.5.2020). Lumijoen talousarvioon on sisällytetty hyvin maltillinen palkkakustannuksien nousu vastaten vuotta 2021.

Lumijoen kunnan henkilöstökulut vuonna 2022 ovat yhteensä 4,72 milj. euroa. Henkilöstökulut kasvavat vuoden 2021 talousarvioon verrattuna yhteensä 354 t euroa (+ 8,1 %). Henkilöstökulujen nousu johtuu pääasiassa lautakuntien henkilöstöresurssiin tulevista määräaikaista lisäyksistä tai toiminnan vakinaistamisesta.

Toimintakate

Toimintakate ilmoittaa, kuinka paljon toimintamenoista jää katettavaksi verorahoituksella ja valtionosuuksilla. Toimintakate kasvaa vuonna 2022 noin 559 t euroa (+4,0 %) vuoden 2021 talousarvioon verrattuna.

Verotulot

Kuntaliiton syyskuun 2021 verotulojen ennustekehikon mukaan Lumijoen kunnan verotulot pysyvät vuoden 2021 tasolla laskien -0,2 % vuoteen 2021 verrattuna. Kuntaliiton ennustekehikossa on huomioitu kansalliset tekijät, kun taas kunnan talousarvioon verotulot tulee arvioida kunnan omien, paikallisten tekijöiden mukaisina. Lumijoen kunnan talousarvioon verotulot on arvioitu hyvin varovaisesti, vajaat 200 t euroa verotulojen ennustekehikkoa alempana (muutos +4,5 % verrattuna vuoden 2021 talousarvioon). Yksittäisinä, verotuloihin merkittävästi vaikuttavina, ovat väestötekijät. Esimerkiksi Lumijoen kunnassa työllisyyden ja asukasluukumäärän kehittyminen ovat kääntyneet lievästi positiiviseen suuntaan.

Verotulot 1000 e	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TTS 2023	TTS 2024
Kunnallisvero	5 412	5 300	5 600		
Yhteisövero	172	200	170		
Kiinteistövero	277	300	290		
Verotulot yhteensä	5 862	5 800	6 060	3 250	3 170
Muutos %		-1,1	4,5	-46,4	-2,5

Kunnanvaltuuston 15.11.2021 päätöksellä kunnan tuloveroprosentti pysyy ennallaan vuonna 2022, eli 21,00 %:ssa.

Kiinteistöveron tuotto Lumijoella koostuu suurimmalta osin vakituisten asuntojen verokertymästä. Vuoden 2021 ennuste kiinteistöverokertymälle on voimassa olevilla prosenteilla 293 000 euroa. Verovuonna 2020 kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotettiin 10 prosenttiyksiköllä johtuen korona aiheuttamasta yhteisöveron ennakoiden alenemisesta alkuvuonna. Tämä korotus poistuu vuonna 2022.

Lumijoen kunnan veroprosentit, %	2022	2021	2020	2019	2018
Tuloveroprosentti	21,0	21,0	21,0	21,0	21,0
Kiinteistöveroprosentit					
Yleinen kiinteistövero	0,95	0,95	0,95	0,95	0,95
Vakituinen asuntorakennus	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Muut asuinrakennukset kuin vakituiset	1,15	1,15	1,15	1,15	1,15
Rakentamaton rakennuspaikka	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Eräiden laitosten vero	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Valtionosuudet

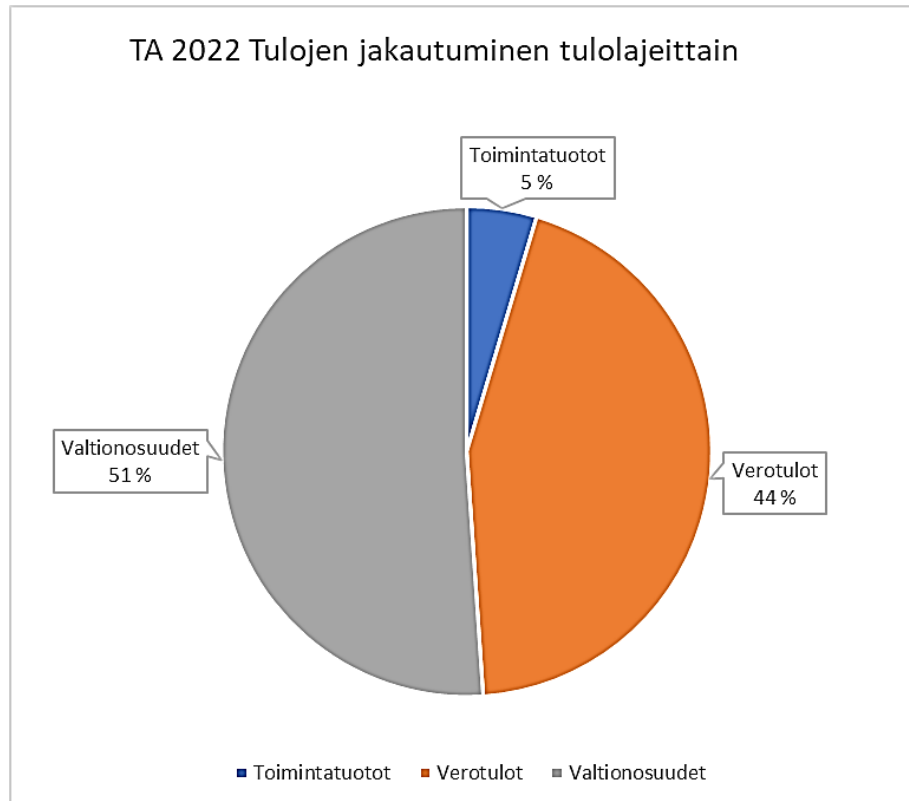
Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta (OKM).

Kuntaliiton ennakollisten valtionosuuslaskelmien (8.10.2021) mukaan kuntien valtionosuudet (ml. veromenetysten kompensatiot) kasvavat valtakunnallisesti noin 600 miljoonaa euroa (+6,1 %; +104 €/asukas) vuodesta 2021 vuoteen 2022. Kasvusta noin puolet tulee verotulomenetysten kompensaaion kasvun kautta. Valtionosuuksia korottavat muun muassa 2,5 prosentin indeksikorotus (188 M€), valtionosuuksien korotus (246 M€) sekä tehtävämuutokset (117 M€). Kuntakohtaiset prosenttimuutokset vaihtelevat suuresti mm. väestökehityksestä riippuen.

Valtionosuuksiin ei tehdä kustannustenjaon tarkistuksen mukaista korotusta eli se on tulkittava valtionosuusleikkaukseksi. Kilpailukyky sopimusleikkauksen muuttaminen pysyväksi pienentää kuntien valtionosuuksia -234 miljoonaa euroa. Vuoden 2022 valtionosuuksiin ei sisälly ns. koronatukea.

Ennakkolaskelman mukaan kunnan peruspalvelujen **valtionosuusprosentti laskee 23,59 prosenttiin** vuonna 2022 (25,67 % vuonna 2021). Valtionosuusprosentin lasku johtuu kuntien ja valtion välisen vuoden 2022 kustannustenjaon tarkistuksen leikkauksesta (-1,87 prosenttiyksikköä), aikaisempien vuosien indeksileikkauksista sekä kilpailukyky sopimukseen liittyvän vähennyksen muuttaminen pysyväksi vähennykseksi.

Valtionosuudet 1000 e	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TTS 2023	TTS 2024
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4 176	3 885	4 090		
Verotulojen tasaus	2 101	2 169	2 216		
Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-379	-378	-320		
Verotulomenetysten kompensatio	895	900	999		
Valtionosuudet yhteensä	6 793	6 576	6 985	4 000	3 950
Muutos %		-3,2	6,2	-42,7	-1,3

Vuosikate

Vuosikate osoittaa tulo- ja menoeroa, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja menoeroa riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo- ja menoero on riittävä.

Vuoden 2022 talousarviossa vuosikate on noin 760 t euroa. Vuosikate nousee + 32,7 %:a vuoden 2021 talousarvioon verrattuna. Vuosikate ylittää suunnitelman mukaiset poistot noin 260 t eurolla.

Poistot

Poistot on otettu talousarvioon poistoennusteen mukaisina huomioiden talousarviovuoden uudet investoinnit.

Tilikauden tulos

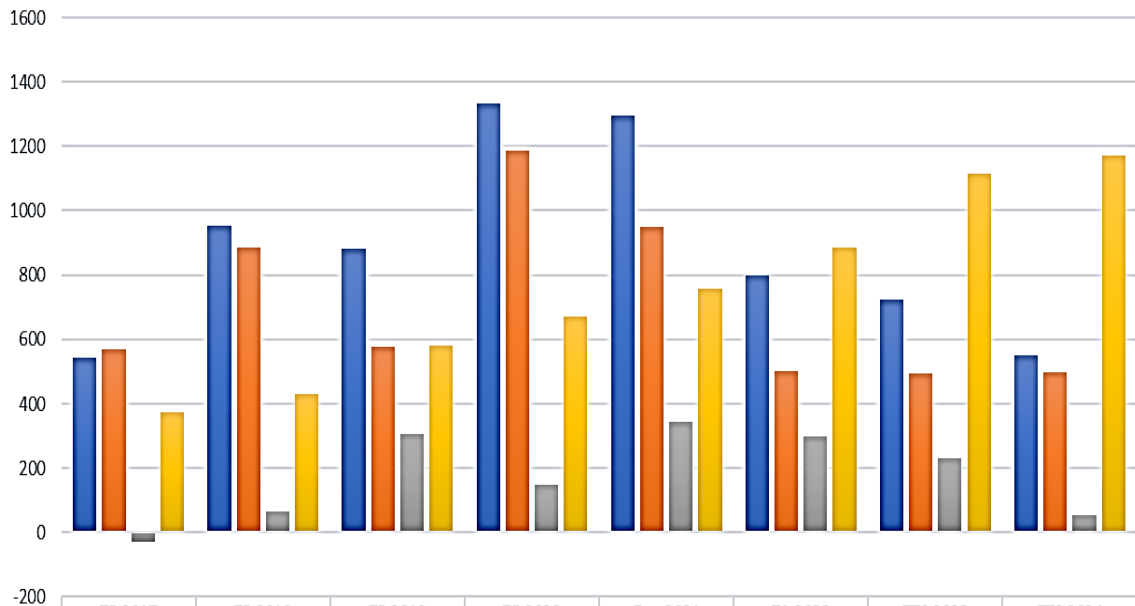
Talousarviossa 2022 tilikauden tulos on poistojen jälkeen positiivinen vajaa 260 t euroa.

Tilikauden yli-/alijäämä

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksen käsittelyeriä. Talousarviossa on huomioitu investointivarauksesta johtuvaa poistoeron muutosta. Vuoden 2022 talousarviossa tilikauden ylijäämäksi muodostuu 343 t euroa.

Vuosikate, poistot, tilikauden tulos ja taseen ylijäämä 2017-2024

	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	Enn 2021	TA 2022	TTS 2023	TTS 2024
Vuosikate	541	951	883	1 333	1 295	799	724	552
Poistot	569	885	577	1 185	950	501	495	497
Tilikauden tulos	-28	66	306	149	345	298	229	55
Taseen ylijäämä	373	430	581	672	756	886	1 115	1 170

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$100 \times \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Tunnusluku osoittaa kuinka paljon käyttötalouden toimintakuluista katetaan maksu- ja myyntituotoilla.

Vuosikate prosenttia poistoista

$100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on 100 % tai sitä suurempi, voidaan kunnan tulorahoituksen katsoa olevan riittävä tai ylijäämäinen. Kunnan talous on heikkenevä ja kunta velkaantuu, kun vuosikate on keskimääräistä poistonaista investointia alempi. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Kertynyt ylijäämä, €/asukas

$(\text{Edellisten tilikausien yli-/alijäämä} + \text{Tilikauden yli-/alijäämä}) / \text{Asukasmäärä}$

Tunnusluvun asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää. Pitkän aikavälin tulorahoituksen tavoitearvon tulisi olla vähintään 300–400 euroa per asukas.

6. RAHOITUSOSA

Toiminnan rahoitusta voidaan tarkastella rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta ja rahoituksen rahavirta eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden rahavirran yhteismäärä osoittaa rahavarojen muutoksen tilikaudella. Eli miten talousarvioon kuntalain mukaan otettavien toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, rahoitustarve, katetaan.

Myös rahoitusosataulukkaan on tuotu vuoden 2021 vahvistetun talousarvion rinnalle muutettu talousarvio, koska talousarviovuoden aikana tehdyillä muutoksilla on vaikutusta rahoitusosan rahavirtoihin sekä sen tunnuslukuihin.

Rahoitusosa	TP 2020	TA 2021	TA 2021 + MU	TA 2022	TTS 2023	TTS 2024
	€	€	€	€	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	1 333 491	572 200	572 200	759 426	724	552
Tulorahoituksen korjauserät	-66 361	-15 000	-15 000	-20 000	-15	-15
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-550 415	-1 398 000	-988 000	-3 160 000	-2 570	-1 090
Rahoitusosuudet investointeihin	0	0	23 900	288 000	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	91 254	50 000	50 000	50 000	50	50
Toiminnan ja investointien rahavirta	807 970	-790 800	-356 900	-2 082 574	-1 811	-503
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	0	10 000	10 000	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0				0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	500 000	500 000	1 000 000	500	500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-274 139	-300 000	-300 000	-250 000	-300	-400
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-700 000	-500 000	-500 000	-200 000	-200	-200
Oman pääoman muutokset						
Vaikutus maksuvalmiuteen	-166 170	-1 080 800	-646 900	-1 532 574	-1 811	-603
Rahavarat 31.12.	1 056 340	650 000	650 000	650 000	700	600
Rahavarat 1.1.	1 048 426	700 000	700 000	800 000	600	700

Tavoitteet ja tunnusluvut						
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	111 130	181 236	181 236	-222 196	-403	-586
Investointien tulorahoitus, %	242,3	40,9	59,4	26,4	28,2	50,7
Pääomamenojen tulorahoitus, %	161,7	33,9	45,6	24,3	25,2	37,1
Laskennallinen lainanhoitokate	1,8	0,8	0,8	1,0	0,9	0,6
Kassan riittävyys, pv	29,9	16,8	17,3	14,5	25,6	25,3

Toiminnan rahavirta osoittaa budjetoidun tulo-rahoituksen määrän, joka varainhoitovuonna on käytettävissä investointien rahoittamiseen, pääomasijoituksiin ja pääoman palautuksiin sekä maksuvalmiuden vahvistamiseen.

Toiminnan rahavirtaan ei sisälly budjetoitavia tuloarvioita ja määrärahoja, vaan kaikki rahavirtaan sisältyvät erät ovat siirtoja tuloslaskelmaosasta tai niiden oikaisuja. Siirtyviä eriä ovat vuosikate ja satunnaiset erät.

Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen erotuksesta. Mainitut erät siirtyvät talousarvion investointiosasta, eikä niihin rahoitusosassa enää osoiteta määrärahaa tai tuloarviota. Investointiosasta siirtyvät meno- ja tuloerät esitetään rahoitusosassa bruttomääräisinä.

Rahoituksen rahavirta ja lainamäärä

Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan antolainojen, lainakannan ja oman pääoman muutokset.

Lainakanta

Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus päättää pitkäaikaisen vieraan pääoman ottamisesta valtuuston talousarviossa asettamissa rajoissa. Kunta lyhentää vuonna 2022 pitkäaikaisia lainoja yhteensä noin 300 t euroa. Lainamäärä vuoden 2021 lopussa on arviolta 5,37 milj. euroa, 2.638 euroa/asukas.

Kunnassa seurataan rahamarkkinoiden kehitystä ja miten sillä on vaikutusta korkokustannuksiin. Talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella varaudutaan lyhytaikaisten lainojen siirtämisestä pitkäaikaisiin lainoihin.

	2020	2021	2021	2022	2023	2024
Lainanotto, 1000 e	0	500	500	1 000	500	500
Lainojen lyhennykset, 1000 e	-274	-300	-300	-250	-300	-400
Lainamäärä, 1000 e	5 968	5 368	5 368	6 168	6 468	6 768
Lainojen korot, 1000 e	-31	-30	-30	-40	-50	-60
Lainamäärä e/asukas	2 931	2 657	2 657	3 024	3 155	3 223
Asukasmäärä	2036	2020	2020	2040	2050	2100

Lainojen kehitys 2017 - 2024

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

= rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirta –välituloksen kertymä 5 vuodelta. Kertymä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Tilinpäätöksessä 2020 Lumijoen kunnan tunnusluku on positiivinen 111 t euroa.

Investointien tulorahoitusprosentti

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / (\text{Investointimenot} - \text{Investointien rahoitusosuudet})$

Tunnusluku osoittaa, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Tilinpäätöksessä Lumijoen investointien tulorahoitusprosentti on 242,3 %, kun se vuotta aiemmin oli 178,9 %. Talousarvio- ja suunnitelmavuosien investointiosan sekä vuosikateen suuruus vaikuttavat tulorahoitusprosenttiin.

Laskennallinen lainanhoitokate

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Lumijoen laskennallinen lainanhoitokate oli tilinpäätöksessä 2020 1,8. Talousarvio- ja suunnitelmavuosien lainanhoitokate näyttää tätä alemmalta johtuen lisälainanottomatarpeesta sekä lyhytaikaisten lainojen siirtämisestä pitkäaikaisiksi lainoiksi.

Kassan riittävyys

= 365 pv * Rahavarat varainhoitovuoden lopussa / Kassasta maksut varainhoitovuonna

Tunnusluku kertoo, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

7. KÄYTTÖTALOUSOSA HALLINTOKUNNITTAIN

Ulkoinen + Sisäinen	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
1000 EUR					
Yleishallinto					
Tulot	135	34	24	24	24
Menot	-762	-741	-784	-788	-792
Netto	-628	-707	-760	-764	-768
Perusturva					
Tulot	125	116	57	0	0
Menot	-6 074	-6 016	-6 220	0	0
Netto	-5 949	-5 899	-6 163	0	0
Sivistys ja hyvinvointi					
Tulot	209	201	253	254	255
Menot	-4 797	-5 030	-5 124	-5 149	-5 175
Netto	-4 588	-4 829	-4 871	-4 895	-4 919
Kehitys ja elinvoima					
Tulot	2 242	2 376	2 413	2 065	2 076
Menot	-2 373	-2 718	-2 869	-2 884	-2 899
Netto	-132	-342	-455	-818	-823
Yhteensä					
Tulot	2 710	2 727	2 747	2 343	2 355
Menot	-14 007	-14 505	-14 996	-8 821	-8 865
Netto	-11 296	-11 778	-12 250	-6 477	-6 510

Nettomenojen %-osuus (ulkoinen)	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
	%	%	%	%	%
Yleishallinto	5	6	6	12	12
Perusturvalautakunta	49	47	47	0	0
Sivistys- ja hyvinvointiltk	31	31	31	58	58
Kehitys- ja elinvoimalk	14	16	16	30	30
	100	100	100	100	100

7.1 Yleishallinto

Yleishallinnon toiminnalliset tavoitteet 2022

Painopiste	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Yritämme ja menestymme yhdessä	Kuntastrategia toiminnan ohjauksen käsikirjana	Strategian päivitystyön käynnistäminen Lumijoen brändin kehitystyö Kunnanhallituksen työn arviointi Uusien valtuutettujen koulutus	Strategian tavoitteiden toteutumisen arviointi luottamustoimielimissä ja toimintakertomuksessa Itsearviointin analysointi
	Tasapainoinen ja ylijäämäinen kuntatalous	Kuukausittainen talouden seuranta johtoryhmässä, hallintokunnittain ja kirjalliset raportit toteumista toimielimien kokouksissa	Talousluvut ja ennusteet
	Toimivat talouden ja henkilöstöhallinnon raportointijärjestelmät		
	Hyvinvointialueen käynnistymisen valmistelussa onnistuminen	Valmistautuminen hyvinvointialueen toiminnan käynnistymisen aiheuttamiin kuntatalouden muutoksiin	Tilannekatsaus vuoden lopussa
	Sote-palvelutuotannon saumaton jatkuminen tulevan palveluntuottajan kanssa	Henkilöresurssien mahdollistama osallistuminen valmistelutyöhön Kunnan päätös sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä 1.6.2022 alkaen.	Asiakastyytyväisyyskyselyt, palveluntuottajien raportit, vastuunjakotaulukko ja kustannusseuranta
		Palvelutuotannon käynnistyminen ja haltuunotto; yhteisten työryhmien käynnistyminen	Palveluntuottajien raportit/ toiminta ja kustannukset
	Kunnan uudistuvan rooli selkiytyminen	Kunnan, palveluntuottajan ja hyvinvointialueen työnjaon suunnittelu	
	Monetran, sote-palveluntuottajan ja toiminnan muiden osa-alueiden prosessien kehittyminen	Aktiivinen sopimusten johtaminen; yhteistyö palveluiden turvaamiseksi Jatkuva arviointi ja yhteistyö palvelujen kokonaisvaltaisessa kehittämisessä	

	Yritysten toimintaedellytysten edistäminen elinkeino- ja yritysyhteistyön ja yhteisen markkinoinnin kautta Seudullisten yhteistyömahdollisuuksien edistäminen ja hyödyntäminen sekä aktiivinen edunvalvonta Näkyvä Lumijoki, viestinnän tehostuminen	Säännöllinen vuoropuhelu (aamukahvit, tilaisuudet) Elinkeino- ja maaseutuneuvontapalveluiden tarjoaminen Osallistuminen yhteistyöelimien työhön ja verkostotapaamisiin Markkinointisuunnitelman laadinta ja toteutus, vetovoimaisuustutkimuksen tulosten hyödyntäminen, nettisivujen ja some-kanavien aktiivinen ja monipuolinen käyttö	Asukasmäärään, tonttikauppaan, rakentamiseen, elinkeinotoimintaan ja työllisyyteen liittyvät tunnusluvut Mediaseurannan raportit
Palvelemme kuntana	Lähipalveluiden jatkuvuuden turvaaminen Muutoskykyinen, ketterä, palveleva ja kehittämisestä innostunut henkilöstö Johtoryhmän osaamisen kehittyminen	Hyvinvointialueen valmisteluun osallistuminen yhteistyössä palveluntuottajan kanssa - aktiivinen kunnan edunvalvonta - palvelutuotannon haltuunotto ja käynnistyminen yhteistyössä palveluntuottajan kanssa Edunvalvonta eri valmisteluryhmissä ja -vaiheissa - koulutukset - säännölliset kokoukset	Palveluiden saatavuus ja laatu 2022- Laadullinen arviointi/kehityskeskustelut Henkilökunnan pysyvyys, onnistuneet rekrytoinnit
Tarjoamme hyvän elämän eväitä	Myönteisen kuntakuvan kehittäminen Kuntaa kehittävien hankkeiden toteutuminen Hyvinvoiva kuntalainen Hyvinvointityöryhmänä toimivan johtoryhmän työn aktivoituminen	Kuntalaisten osallistumisen mahdollistavien sähköisten työkalujen käyttöönotto, kuntalaisia kuulemassa -tilaisuudet Hankkeisiin osallistuminen, rahoitusten aktiivinen hakeminen, riittävät henkilöstöresurssit toteutuksiin Hyvinvointia edistävät yhteiset tapahtumat Hyvinvointisuunnitelman ja -kertomuksen päivitystyö	Asiakastyytyväisyyskyselyt Hyvinvointikertomuksen indikaattorit

Hallintokunta	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	EUR	EUR	EUR	1000 EUR	1000 EUR
Yleishallinto					
Toimintatulot	134 650	34 000	24 000	24	24
Toimintamenot	-743 832	-727 000	-765 300	-769	-773
Toimintakate, ulkoinen	-609 182	-693 000	-741 300	-745	-749
Sisäiset erät					
Sisäiset vuokrat (menot)	-18 597	-14 289	-18 595	-19	-19
Sisäiset kokoustarjoilut (menot)	-38				
Toimintamenot yhteensä, u + s	-762 467	-741 289	-783 895	-788	-792
Toimintakate, ulkoinen + sisäinen	-627 816	-707 289	-759 895	-764	-768
Rahoitustuotot ja -kulut	-45	0	0	0	0
Vuosikate	-627 861	-707 289	-759 895	-764	-768
Suunnitelman mukaiset poistot	-34 060	-40 800	-40 000	-40	-40
Tilikauden tulos	-661 921	-748 089	-799 895	-804	-808

7.2. Perusturvalautakunta

Sosiaali- ja terveystalouden ulkoistussopimus Lumijoen kunnan ja Suomen Terveystalo Oyj:n kanssa jatkuu 31.5.2022 saakka. Vuoden 2021 alkukuukausina on tehtävä päätös palveluiden järjestämistavasta, jotta aikaa on riittävästi suunnitella ja hankkia lumijokisille parhaiten sopivat sosiaali- ja terveystaloudet. Sote-uudistuksen lainsäädännön luonnos on ollut lausuntokierroksella ja on mahdollista, että hallituksen esitys annetaan joulukuussa. Tämänhetkisen tilanteen mukaan uudistus tulisi voimaan vuoden 2023 alusta.

Kuntastrategian tärkeimmät strategiset tavoitteet ovat laadukkaiden palveluiden tarjoaminen laadukkaasta lapsuudesta turvalliseen vanhuuteen. Lisäksi strategiassa painotetaan monipuolisten ja vaikuttavien sote-palveluiden turvaamista kaikille kuntalaisille lähipalveluina. Uuden hyvinvointikeskuksen rakentaminen tukee vahvasti näiden tavoitteiden toteutumista. Lisäksi henkilökunnalle saadaan toimivat, nykyaikaiset ja terveet tilat, jotka on rakennettu ja suunniteltu sosiaali- ja terveystalouden toiminnallisuuden kannalta soveltuvampaan käyttöön.

Perusturvan toiminnalliset tavoitteet 2022

Painopisteet	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Yritämme ja menestymme yhdessä	Reagoimme nopeasti ja löydämme ratkaisut yhdessä asiakkaiden tarpeisiin	Sujuva yhteistyö nykyisen/uuden palveluntuottajan kanssa Aktiivien osallistuminen hyvinvointialueen valmisteluun	Toteutuneen palvelutuotannon arviointi

Palvelemme kuntana	Laadukkaat, monipuoliset ja vaikuttavat sote-palvelut turvattu kaikille kuntalaisille Ketterät asiantuntijapalvelut, palvelualttius Lumijoen kunta, halluttu työpaikka	Moniammatilliset työryhmät, perhekeskuksen toiminnan kehittäminen Sote-palvelujen jatkuvuuden varmistaminen; lähipalveluiden turvaaminen Digitaalisten palveluiden käytön ohjaus Henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen: kehityskeskustelut, kannustus säännölliseen koulutukseen, selkeät toimenkuvat Kunnan, palveluntuottajan ja hyvinvointialueen keskinäisen yhteistyön ja toimintamallien luominen Valmistautuminen sote-henkilöstön siirtoon	Säännölliset yhteistyökoukset Asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyskyselyt 1x/vuosi Asiakaskokemus palautteiden kautta Henkilöstön koulutuspäivien määrä, työhyvinvointikyselyjen tulokset ja henkilöstön pysyvyys
Tarjoamme hyvän elämän eväitä	Ennaltaehkäisevien palveluiden tarjonnan parantaminen hyvinvoinnin edistämiseksi Oikea-aikaiset ja riittävät palvelut kaikenikäisille Asiakkaan motivoituminen muutokseen Työllisyyden paraneminen	Kohdennetut ja yksilölliset sosiaali- ja terveystyöpalvelut, hoito- ja palveluketjujen toimivuus Perhekeskus -toimintamalli lapsiperheille Ikäihmistien asumisen ja palvelujen samanaikainen kehittäminen Työllisyyskokeilun vakiintuminen, työllistämistoimien monipuolistaminen, kuntouttavan työtoiminnan siirtyminen kunnalle ja sen sisällön kehittäminen	Asiakaskokemus palautteiden kautta Asiakkuuden kesto Vaikuttavuuden arviointi Työttömyydestä aiheutuvien maksujen toteuma (Kela) kuukausittain Työllisyyskokeilun raportit

Hallintokunta	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	EUR	EUR	EUR	1000 EUR	1000 EUR
Perusturva					
Toimintatulot	124 822	116 400	57 000	0	0
Toimintamenot	-5 715 503	-5 661 490	-5 861 270	0	0
Toimintakate, ulkoinen	-5 590 681	-5 545 090	-5 804 270	0	0
Sisäiset erät					
Sisäiset vuokrat (menot)	-358 500	-354 173	-358 500	0	0
Toimintamenot yhteensä, u + s	-6 074 003	-6 015 663	-6 219 770	0	0
Toimintakate, ulkoinen + sisäinen	-5 949 181	-5 899 263	-6 162 770	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	-5 949 182	-5 899 263	-6 162 770	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-5 949 182	-5 899 263	-6 162 770	0	0

Tulosalue	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	EUR	EUR	EUR	1000 EUR	1000 EUR
Perusturvahallinto					
Toimintatulot	57 291	47 000	47 000	0	0
Toimintamenot	-5 580 553	-5 491 930	-5 695 140	0	0
Toimintakate, ulkoinen	-5 523 262	-5 444 930	-5 648 140	0	0
Sisäiset erät					
Sisäiset vuokrat (menot)	-13 948	-10 717	-13 948	0	0
Toimintamenot yhteensä, u + s	-5 594 501	-5 502 647	-5 709 088	0	0
Toimintakate, ulkoinen + sisäinen	-5 537 210	-5 455 647	-5 662 088	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	-5 537 210	-5 455 647	-5 662 088	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-5 537 210	-5 455 647	-5 662 088	0	0

Tulosalue	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	EUR	EUR	EUR	1000 EUR	1000 EUR
Sosiaalitoimi					
Toimintatulot	65 233	66 000	10 000	0	0
Toimintamenot	-83 443	-114 540	-123 800	0	0
Toimintakate, ulkoinen	-18 209	-48 540	-113 800	0	0
Sisäiset erät					
Sisäiset vuokrat (menot)	-277 190	-276 741	-277 190	0	0
Toimintamenot yhteensä, u + s	-360 633	-391 281	-400 990	0	0
Toimintakate, ulkoinen + sisäinen	-295 400	-325 281	-390 990	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	-295 400	-325 281	-390 990	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-295 400	-325 281	-390 990	0	0

Tulosalue	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	EUR	EUR	EUR	1000 EUR	1000 EUR
Terveystoimi					
Toimintatulot	2 298	3 400	0	0	0
Toimintamenot	-51 507	-55 020	-42 330	0	0
Toimintakate, ulkoinen	-49 209	-51 620	-42 330	0	0
Sisäiset erät					
Sisäiset vuokrat (menot)	-67 362	-66 715	-67 362	0	0
Toimintamenot yhteensä, u + s	-118 870	-121 735	-109 692	0	0
Toimintakate, ulkoinen + sisäinen	-116 572	-118 335	-109 692	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	-116 572	-118 335	-109 692	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-116 572	-118 335	-109 692	0	0

7.3 Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Opetustoimen toiminnalliset tavoitteet 2022

Painopisteet	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Yritämme ja menestymme yhdessä	Kodin ja koulun yhteistyön kehittäminen Seudullisten yhteistyömahdollisuuksien edistäminen ja hyödyntäminen	Vanhampaintoimikunta Musiikki- ja kansalaisopiston palvelut	Kokoontumiskerrat Kurssitarjonta
Palvelemme kuntana	Koulun toimintakulttuurin ja oppimisympäristöjen kehittäminen Terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö Henkilöstön osallistaminen - Lumijoen kunta, haluttu työpaikka	Paikallisen opetussuunnitelman toteutuminen. Arviointikäytänteiden kehittäminen. Turvallisuuskulttuurin kehittäminen. Päärakennuksen lattiaremontin jatkaminen (2. krs) Henkilöstön säännölliset kehityskeskustelut, koulutussuunnitelma osaksi henkilöstön hyvinvointia	Laadullinen arviointi Havaittujen ongelmien ja niihin liittyvien toimenpiteiden seuranta Työtyytyväisyyskyselyt
Tarjoamme hyvän elämän eväitä	Liikkuvat lumijokiset	Välitunti liikunnan edistäminen, välkäräkioski Ravitsemussuositusten soveltaminen kouluruokailussa.	Välituntivälineiden käyttöaste

	Terveelliset ruokailutottumukset lähiruoka huomioiden	Peruskoulun oppilashuolto-suunnitelman toteuttaminen	Toteutuneet lähiruoka-päivät, luomutuotteiden määrä kouluruokailussa
	Syrjäytymisen ehkäisy	Hyvinvoinnin vuosikellon toteuttaminen. Yhteistyö nuorisotyön kanssa.	Hyvinvointikertomuksen indikaattorit
	Hyvinvoiva koulu	Oppilaskunta- ja tukioppilastoiminta	Toteutuneet teemat ja tapahtumat
	Nuorten osallistaminen	Kolmiportainen tuki koko koulupolun ajan; osa-aikainen erityisopetus, pienryhmät, koulunkäynnin ohjaajat ja resurssiopettaja 7-9-luokilla	Oppilaiden aloitteet
	Opiskelun tuki		Opiskelussa pärjääminen/opintomenestys 3-portaisen tuen toteuttaminen Lumijoen peruskoulussa

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot ovat toteutumassa yli talousarvion. Tästä johtuen myyntituottoja on sisällytetty vuoden 2022 talousarvioon vuoden 2021 toteutuman perusteella. Kotihoidon tuen menot ovat toteutumassa talousarvion mukaisina.

Avoimen varhaiskasvatuksen toiminta on vakiintunut. Päivähoitopaikkojen lisääntynyt tarve vaikuttaa päiväkotitoimintaa ja henkilöstön tarpeeseen. Kuntastrategian yksi tärkeimmistä strategisista tavoitteista on laadukkaiden palveluiden tarjoaminen laadukkaasta lapsuudesta turvalliseen vanhuuteen. Uuden päiväkodin rakentaminen tukee vahvasti tämän tavoitteen toteutumista. Rakentamalla uusi päiväkotitoiminta lapsille ja henkilökunnalle saadaan toimivat, asetettujen koulutusvaatimusten sekä varhaiskasvatuslain mukaisen henkilömitoituksen vaatimat tilat, jotka on rakennettu ja suunniteltu päiväkotikäyttöön.

Varhaiskasvatuksen toiminnalliset tavoitteet 2022

Painopisteet	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Yritämme ja menestymme yhdessä	Paikallinen ja seudullinen yhteistyö	Yhteiset säännölliset palaverit työryhmissä ja hankkeissa, esim. -liikenneturvallisuustyöryhmä -Loisto -Perhekeskus työryhmä -Maa- ja kotitalousnaiset	Tapahtumat varhaiskasvatuksessa ja muut yhteiset tapahtumat Materiaalihankinnat Yhteiset päätökset ja linjaukset
	Vanhempien ja lasten osallisuus	Kyselyt, yhteistyöt, lasten palaverit	Perheille toteutetut asiakastytytyväisyysskyselyt,

Palvelemme kuntana	Varhaiskasvatuksen suunnitelman perusteet sekä paikallinen, Lumijoen oma varhaiskasvatussuunnitelma (vasu) ohjaa toimintaa (laki)	Jokaiselle lapselle laaditaan oma Vasu yhdessä huoltajien kanssa Pedagoginen dokumentointi tärkeää	Vasua päivitetään ja arvioidaan säännöllisesti
	Varhaiskasvatuksen kehittäminen Varhainen tuki lapselle Lumijoen kunta, haluttu työpaikka	Sähköiset järjestelmät ja lomakkeet käyttöön Lapsen kasvu ja tuki (Lakastu) moniammatillinen työryhmä Varhaiserityisopettajan palvelut (Veo) 3 h/vko Lapset puheeksi (LP) toimintamalli käytössä Henkilöstön osallistaminen Työhyvinvointi Rekrytointi Henkilöstön koulutussuunnitelma Säännölliset kehityskeskustelut ja tiimikeskustelut Päiväkodin henkilöstösuunnittelut Työvuorojen tarkoituksenmukaisuus Henkilöstöressurssien tehokas käyttö	Kolmiportainen tuki Tuen tarpeen arviointi käytössä lapsilla (vaikutus ryhmä kokoihin ja henkilökunnan määrään) LP- keskustelujen ja neuvonpitojen määrä Työhyvinvointikyselyt Henkilöstön koulutussuunnitelman toteuttaminen Työhyvinvointi ja työssä viihtyvyys Pätevät työntekijät Henkilöstökulut
Tarjoamme hyvän elämän eväitä	Avoim varhaiskasvatuskerho toiminta jatkuu Luonnossa kotonaan ryhmä Ruokakasvatus	Avoimen varhaiskasvatuksen kehittäminen perheiden tarpeiden mukaisesti Vasun mukaista toimintaa Luonnossa kotonaan ryhmän toiminta ja sen kehittäminen Erilaisiin ruokiin tutustumista ja positiivinen kannustaminen ruokailussa Luomuruoka-aste korkea päiväkodin ruuissa	

Vapaa-aika- ja kulttuuritoimen tulosalueen vuoden 2021 talousarvio on toteutumassa alle talousarvion. Vapaa-aika- ja kulttuuritoimen henkilöstörakenteeseen tulee yhden toimen lisäys, joten kustannuskehitys liittyy lähinnä henkilöstökuluihin.

Vapaa-aika- ja kulttuuritoimen toiminnalliset tavoitteet 2022

Painopisteet	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Yritämme ja menestymme yhdessä	3. sektorin toimintamahdollisuuksien tukeminen	Nuoriso-, liikunta- ja yleisen kulttuuritoimen avustukset, koulutukset	Toimintakertomukset, avustusten ja koulutusten määrä
Palvelemme kuntana	Vapaa-ajan monipuoliset harrastusmahdollisuudet	Yhteistyö yhdistysten ja seurojen ja teknisen toimen kanssa	Yhdessä toteutetut tapahtumat ja uudet harrastamisen mahdollisuudet
	Kuntalaisten digitaitojen ja lukuinnostuksen lisääminen	Digipalvelujen mainonta ja arkikuntoutuminen hanke, kirjavinkkaukset ja kirjailijavierailut	Osallistujamäärä
	Kirjastopalveluiden kehittäminen	Seudullinen yhteistyö (hankkeet, uudet ideat)	Yhteistyön ja hankkeiden määrä
		Valtion hankeavustusten hyödyntäminen	Hankkeiden määrä ja tulokset
	Nuorten palveluohjausverkoston toiminnan tehostaminen	Yhteistyö etsivän nuorisotyön ja sosiaalipalveluiden kanssa	Osallistuneiden nuorten määrä, kokoontumiskerrat
Tarjoamme hyvän elämän eväitä	Liikkuvat lumijokiset	Houkutteleva liikuntakartta ja lajiesittelyt, kuntosalin laitteiden päivitys	Liikuntasuoritusten ”keräys” ja palkitseminen
	Monipuoliset yhteiset tapahtumat	Tapahtumien järjestäminen ja tukeminen: Lumijoki-päivät, Ahvenmarkkinat, kirjailijavieraat, satuviikko, peliviikko, konsertit, näyttelyt ym.	Osallistuja- ja tapahtumamäärät
	Nuorten osallistaminen	Nuorisovaltuusto, nuorten ja päättäjien vuosittainen tapaaminen	Kokoontumiskerrat, käsitellyt asiat
	Syrjäytymisen ehkäisy, nuorten sijoittuminen	Etsivä nuorisotyö, nuorten palveluohjaus ja yhteistyö	Hyvinvointikertomuksen indikaattorit, ohjattujen nuorten määrä

	koulutukseen, työelämään ja yhteiskuntaan	oppilaitosten ja kuntouttavan työpajan kanssa.	
--	---	--	--

Hallintokunta	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	EUR	EUR	EUR	1000 EUR	1000 EUR
Sivistys ja hyvinvointi					
Toimintatulot	209 313	200 900	252 675	254	255
Toimintamenot	-3 691 821	-3 862 800	-4 022 756	-4 043	-4 063
Toimintakate, ulkoinen	-3 482 508	-3 661 900	-3 770 081	-3 789	-3 808
Sisäiset erät					
Sisäiset kokoustarjoilut (menot)	-1 051	0	0		
Sisäiset ruokapalvelut (menot)	-255 942	-252 767	-255 942	-257	-259
Sisäiset vuokrat (menot)	-848 030	-914 724	-845 463	-849	-853
Toimintamenot yhteensä, u + s	-4 796 844	-5 030 291	-5 124 161	-5 149	-5 175
Toimintakate, ulkoinen + sisäinen	-4 587 531	-4 829 391	-4 871 486	-4 895	-4 919
Rahoitustuotot ja -kulut	-6	0	0	0	0
Vuosikate	-4 587 537	-4 829 391	-4 871 486	-4 895	-4 919
Suunnitelman mukaiset poistot	-37 450	-24 211	-6 600	-7	-7
Tilikauden tulos	-4 624 986	-4 853 602	-4 878 086	-4 902	-4 926

Tulosalue	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	EUR	EUR	EUR	1000 EUR	1000 EUR
Opetustoimi					
Toimintatulot	77 372	61 400	70 675	71	71
Toimintamenot	-2 625 803	-2 699 140	-2 733 720	-2 747	-2 761
Toimintakate, ulkoinen	-2 548 431	-2 637 740	-2 663 045	-2 676	-2 690
Sisäiset erät					
Sisäiset kokoustarjoilut (menot)	-984				
Sisäiset ruokapalvelut (menot)	-211 608	-212 365	-211 608	-213	-214
Sisäiset vuokrat (menot)	-568 244	-640 863	-568 245	-571	-574
Toimintamenot yhteensä, u + s	-3 406 639	-3 552 368	-3 513 573	-3 531	-3 549
Toimintakate, ulkoinen + sisäinen	-3 329 267	-3 490 968	-3 442 898	-3 460	-3 477
Rahoitustuotot ja -kulut	-6	0	0	0	0
Vuosikate	-3 329 273	-3 490 968	-3 442 898	-3 460	-3 477
Suunnitelman mukaiset poistot	-37 450	-24 211	-6 600	-7	-7
Tilikauden tulos	-3 366 723	-3 515 179	-3 449 498	-3 467	-3 484

Tulosalue	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	EUR	EUR	EUR	1000 EUR	1000 EUR
Vapaa-aika ja kulttuuritoimi					
Toimintatulot	35 322	34 500	37 000	37	37
Toimintamenot	-263 763	-275 650	-323 776	-325	-327
Toimintakate, ulkoinen	-228 441	-241 150	-286 776	-288	-290
Sisäiset erät					
Sisäiset vuokrat (menot)	-93 731	-100 395	-93 731	-94	-94
Toimintamenot yhteensä, u + s	-357 495	-376 045	-417 507	-419	-421
Toimintakate, ulkoinen + sisäinen	-322 173	-341 545	-380 507	-382	-384
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	-322 173	-341 545	-380 507	-382	-384
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-322 173	-341 545	-380 507	-382	-384

Tulosalue	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	EUR	EUR	EUR	1000 EUR	1000 EUR
Varhaiskasvatus					
Toimintatulot	96 619	105 000	145 000	146	146
Toimintamenot	-802 254	-888 010	-965 260	-970	-975
Toimintakate, ulkoinen	-705 635	-783 010	-820 260	-824	-828
Sisäiset erät					
Sisäiset kokoustarjoilut (menot)	-67				
Sisäiset ruokapalvelut (menot)	-44 334	-40 402	-44 334	-45	-45
Sisäiset vuokrat (menot)	-186 055	-173 466	-183 487	-184	-185
Toimintamenot yhteensä, u + s	-1 032 710	-1 101 878	-1 193 081	-1 199	-1 205
Toimintakate, ulkoinen + sisäinen	-936 091	-996 878	-1 048 081	-1 053	-1 058
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	-936 091	-996 878	-1 048 081	-1 053	-1 058
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-936 091	-996 878	-1 048 081	-1 053	-1 058

7.4. Kehitys- ja elinvoimalautakunta

Kehitys- ja elinvoimalautakunnan talousarvio on laadittu siten, että kuntastrategiassa esitetyt painopistealueet ja tavoitteet saadaan toteutumaan, kunnan talouden kantokyky huomioiden. Lautakunnan budjetti on jaettu kolmeen tulosalueeseen; toimitila-, muut palvelut ja tukipalvelut.

Tavoitteena vuonna 2022 toimitilapalveluiden osalta on, että rakennuskannan kunto ja taso säilyvät entisellään, vaikka rakennusten ikääntyminen otetaan huomioon. Lisäksi uusi investointeja kiinteistöihin tehdään (kts. Investoinnit kohta).

Muissa palveluissa on pieniä muutoksia. Esimerkkinä muutoksista on yksityisteiden avustamiskäytäntö, jossa lautakunta on päättänyt avustussumman suuruudesta ja sitovuudesta talousarviossa. Vuonna 2021 yksityisteiden avustuskäytännöt ovat muuttuneet lakipäätösten vuoksi, joka vaikuttaa vuoden 2022 kuluihin.

Tukipalveluiden osalta talousarvioon on tehty vain pieniä muutoksia. Ateriapalveluissa jatketaan portaattien luomiseen kehityskulkua ja tavoitteena aterioiden valmistamisessa onkin nostaa raaka-aineiden luomuastetta entisestään, jotta aikaisempien vuosien hyvä kehitys voi entisestään parantua. Elintarvikkeiden määrärahaa on tämän vuoksi jonkin verran lisätty vuodelle 2021. Tarvetta määrärahojen kasvattamiselle ei ole vuodelle 2022. Rakennuslupien käsittelyaika on Lumijoella alueen pienimpiä ja tätä pyritään pitämään yllä edelleen.

Kehitys ja elinvoiman toiminnalliset tavoitteet 2022

Painopisteet	Tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Yritämme ja menestymme yhdessä	Kunnanvaltuuston hyväksymässä talousarviossa pysyminen	Säännöllinen toteuman seuranta	Toteuma
	Kaavateiden hoidon ja ylläpidon tason säilyttäminen	Hoitourakoitsijoiden ja urakka-alueiden sopiva mitoitust Ulkopuolisen arviot kunnan katujen kunnosta ja niiden korjauskustannuksista	Asiakaspalautteet ja laadunseuranta
	Yksityisteiden avustustason säilyttäminen	Yksityisteiden avustaminen hoitotöiden tekemisen kautta. Kunta tarjoaa valtionavustuskelpoisille yksityisteille lumen aurauksen, aurausviitoituksen, sorapinnan tasauksen 2x kesän aikana ja pölynsidontasuolauksen asuttujen kiinteistöjen kohdille	Asiakaspalautteet, laadunseuranta
	Asuntoalueiden kehittäminen	Uusien asuntoalueiden kaava-suunnittelu, monipuolinen tonttitarjonta	Asuntotonttien myynnin ja varausten määrä
Palvelemme kuntana	Lumijoen ympäristön ja virkistyspaikkojen kehittäminen entistä vetovoimaisemmiksi	Puistojen ja yhteisten alueiden yleisilmeen kohentaminen ja kunnossapito	Asukkaiden palautteet
	Liikuntapaikkojen ja -väli-neiden säännöllinen kunnossapito	Liikunta-alueille laaditun suunnitelman toteutus vaiheittain	Käyttäjien palautteet
	Myönteisen kuntakuvan kehittäminen	Tapahtumat, projektit, mainoskampanjat, kunnan strategian kehittämiseen osallistuminen	Näkyvyys, asiakaspalautteet

Tarjoamme hyvän elämän eväitä	Terveelliset ruokailutottumukset lähiruoka huomioiden	Portaat luomuun –hanke seuraavalle tasolle 3→4 Ravitsemustyöryhmän perustaminen: aluksi painopisteenä ikäihmiset ja koululaiset	Toteutuneiden luomuravintoaineiden käytön seuranta. Luomutuotteiden määrä ateriapalveluissa Toteutuneet lähiruokapäivät

Hallintokunta	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	EUR	EUR	EUR	1000 EUR	1000 EUR
Kehitys ja elinvoima					
Toimintatulot	255 426	236 600	297 537	299	301
Toimintamenot	-1 869 147	-2 114 410	-2 231 460	-2 243	-2 254
Toimintakate, ulkoinen	-1 613 720	-1 877 810	-1 933 923	-1 944	-1 953
Sisäiset erät					
Sisäiset kokoustarjoilut (tulot)	1 151	0			
Sisäiset kokoustarjoilut (menot)	-62	0			
Sisäiset ruokapalvelut (tulot)	255 942	252 767	255 942	257	259
Sisäiset vuokrat (tulot)	1 729 123	1 886 464	1 859 741	1 509	1 517
Sisäiset vuokrat (menot)	-503 997	-603 278	-637 183	-641	-645
Toimintamenot yhteensä, u + s	-2 373 206	-2 717 688	-2 868 643	-2 884	-2 899
Toimintakate, ulkoinen + sisäinen	-131 562	-341 857	-455 423	-818	-823
Rahoitustuotot ja -kulut	-338	0	0	0	0
Vuosikate	-131 901	-341 857	-455 423	-818	-823
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 113 306	-469 989	-454 400	-449	-450
Tilikauden tulos	-1 245 207	-811 846	-909 823	-1 267	-1 274

Tulosalue	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	EUR	EUR	EUR	1000 EUR	1000 EUR
Toimitilapalvelut					
Toimintatulot	70 680	55 000	132 800	133	134
Toimintamenot	-660 643	-701 410	-756 880	-761	-764
Toimintakate, ulkoinen	-589 963	-646 410	-624 080	-627	-630
Sisäiset erät					
Sisäiset kokoustarjoilut (menot)	-62	0			
Sisäiset vuokrat (tulot)	1 367 751	1 472 414	1 403 078	1 050	1055,3
Sisäiset vuokrat (menot)	-431 479	-521 397	-564 666	-568	-571
Toimintamenot yhteensä, u + s	-1 092 185	-1 222 807	-1 321 546	-1 329	-1 335
Toimintakate, ulkoinen + sisäinen	346 246	304 607	214 332	-145	-146
Rahoitustuotot ja -kulut	-211	0	0	0	0
Vuosikate	346 035	304 607	214 332	-145	-146
Suunnitelman mukaiset poistot	-954 065	-406 800	-387 300	-389	-391
Tilikauden tulos	-608 030	-102 193	-172 968	-534	-537

Tulosalue	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	EUR	EUR	EUR	1000 EUR	1000 EUR
Muut palvelut					
Toimintatulot	91 700	65 100	69 650	70	70
Toimintamenot	-549 136	-625 750	-645 170	-648	-652
Toimintakate, ulkoinen	-457 436	-560 650	-575 520	-578	-581
Sisäiset erät					
Sisäiset vuokrat (menot)	-6 874	-5 390	-6 873	-7	-7
Toimintamenot yhteensä, u + s	-556 010	-631 140	-652 043	-655	-659
Toimintakate, ulkoinen + sisäinen	-464 310	-566 040	-582 393	-585	-588
Rahoitustuotot ja -kulut	-126	0	0	0	0
Vuosikate	-464 436	-566 040	-582 393	-585	-588
Suunnitelman mukaiset poistot	-159 241	-63 189	-59 300	-59	-59
Tilikauden tulos	-623 677	-629 229	-641 693	-645	-648

Tulosalue	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
	EUR	EUR	EUR	1000 EUR	1000 EUR
Tukipalvelut					
Toimintatulot	93 046	116 500	95 087	96	96
Toimintamenot	-659 367	-787 250	-829 410	-834	-838
Toimintakate, ulkoinen	-566 321	-670 750	-734 323	-738	-742
Sisäiset erät					
Sisäiset kokoustarjoilut (tulot)	1 151	0			
Sisäiset kokoustarjoilut (menot)	0	0			
Sisäiset ruokapalvelut (tulot)	255 942	252 767	255 942	257	259
Sisäiset vuokrat (tulot)	361 372	414 050	456 663	459	461
Sisäiset vuokrat (menot)	-65 644	-76 491	-65 644	-66	-67
Toimintamenot yhteensä, u + s	-725 011	-863 741	-895 054	-900	-905
Toimintakate, ulkoinen + sisäinen	-13 500	-80 424	-87 362	-88	-89
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	0	0
Vuosikate	-13 500	-80 424	-87 362	-88	-89
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	-7 800	0	0
Tilikauden tulos	-13 500	-80 424	-95 162	-88	-89

8. INVESTOINTIOSA

Investoinneissa Lumijoki jatkaa kuntastrategiassa määriteltyjen tavoitteiden mukaisten kunnan palveluiden ja painopisteiden sekä kuntalaisten asumisviihtyvyyttä lisäävien hankkeiden toteuttamista.

Talousarviovuodelle esitetyt investointimenot ovat 3,16 milj. euroa. Investointihankkeisiin (tekojäärata, Varjakan päälaiturin saneeraaminen) on myönnetty/haetaan avustuksia (ELY-keskus/AVI) yhteensä noin 300 t euroa. Lisäksi investointihankkeisiin (tekojäärata, kevyenliikenteen väylien rakentaminen) on tehty aikaisemmissa tilinpäätöksissä yht. 450 t euron investointivaraukset.

Vuodelle 2022 jatketaan mm. lähiliikuntapaikkarakentamista sekä saneerataan kaavateitä. Varjakan pääsatalaituriin on saatu avustusta 2021 vuoden lopussa, ja se tullaan korjaamaan vuoden 2022 aikana. Kaavoituksen tavoitteena on vahvistaa Ylipään- ja Ukuranperäntien asemakaavojen muutos ja Terontien asuinalueen asemakaava. Uutena kaavoitushankkeena vuonna 2022 jatketaan Luontotien kevyenliikenteenväylän mahdollistava asemakaavamuutos. Lumijoen kunta osallistuu yhteistyössä Väyläviraston, Limingan kunnan ja koko Oulun seudun kanssa toteutettavaan Ruutikankaan ampumaurheilukeskuksen tiejärjestelyyn sekä kehittämiseen vuoden 2022 aikana sekä osayleiskaavaan, joka valmistuu vuoden 2023 aikana. Vuoden 2022 aikana toteutetaan uusi tekojäärata. Kiinteistöjen korjausinvestointeja tehdään 180 t euron edestä eri rakennuksiin. Lisäksi valmistellaan ja edistetään Ristitien sillan korjaamishanketta yhdessä muiden toimijoiden kanssa sekä kiinteistöjen korjauksia.

Tulevaisuuden investoinneista merkittävimmät ovat lainanotolla rahoitettavien päiväkodin lisäosan sekä hyvinvointikeskuksen rakentaminen. Valtuusto valtuuttaa kunnanhallituksen päättämään yhteensä 1 milj. euron lainanotosta.

TA22 INVESTOINNIT			TP 2020	TAE 2021 + MU	TAE 2022	TS 2023	TS2024
	KP	PROJ	€	€		€	€
Yleishallinto	9000						
Osakkeet		8000	menot	0			
			tulot	6 250			
			netto	6 250			
Tonttimaat		8015	menot	-102 467	-50 000	-50 000	-50 000
			tulot	18 643	20 000	20 000	20 000
			netto	-83 824	-30 000	-30 000	-30 000
Lakeuden kuitu		8016	menot,netto	161 752	0		
Dynasty versiovaihto		8017	menot, netto	-16 983	-20 000		
Lumijoen www-sivujen uusiminen		8018	menot, netto	-19 121	0		
Kaavoitus		8615	menot, netto	-14 265	-40 000	-50 000	-40 000
Ruutikankaan liittymä (8-tie)		8020	menot, netto		0	-100 000	
Ruutikankaan kehittäminen		8021	menot, netto		0	-30 000	-100 000
Palvelinlaitteen uusiminen		8019	menot, netto	-10 141	0		
Perusturvalautakunta	9100						
Effican päivitys Lifecare-järjestelmäksi		8201	menot,netto	-74 297	-200 000		
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	9200						
Koulujen tietotekniikka		8404	menot,netto	-17 996			
Varhaiskasvatus Wilma		8405	menot,netto		-15 000		
Kehitys- ja elinvoimalautakunta	9300						
Kaavateiden rakentaminen		8606	menot, netto	-96 655	-50 000	-150 000	-250 000
Kevyenliikenteen väylien rakentaminen		8612	menot, netto	-7 819	-65 000	-365 000	-250 000
Uuden kaava-alueen rakentaminen		8638	menot, netto		0	-200 000	-200 000
Kaavateiden korjaussuunnittelu		8630	menot, netto	-13 363	-100 000	-100 000	-100 000
Luontotien kunnostus (sis.korjauksen suunnittelu)		8640	menot, netto		-50 000	-150 000	-350 000
Virkistysalueiden kehittäminen		8613	menot, netto	-91 725	-95 000	-80 000	-80 000
Ulkokuntoilupaikka				-16 500			
Toukolantien leikkipaikka				-5 000			
Varjakan leikkipaikka				-7 500			
Koulun leikkipaikat				-16 000			
Terontien ulkoliikunta ja leikkipaikka				0			
Viinavuoren uimamonttu		8636	menot		-50 000		
Tuki max. 45 % 60.750 eur		8613	tulot		12 500		
Kiinteistökorjaukset		8623	menot, netto	-79 959	-80 000	-180 000	-150 000
Varjakan laitureiden kunnostus		8637	menot, netto		-80 000	-80 000	
Energiainvestointi		8641	menot		-120 000		
Aurinkopaneelit päiväkotii, kirjasto, lumilyhty ja koulu				-56 000			
Tuki max. 30 % 40.000 eur		8641	tulot		11 400		
Yo. kiinteistöjen lamppujen vaihtam. Led-pohjaisiksi				-64 000			
Varjakan päälaiturin saneeraaminen (EAKR-rahoitu		8642	menot, netto		0	-250 000	
Tuki max 60 % 150.000 eur					0	150 000	
Tekojäärata		8644	menot, netto		0	-360 000	
Tuki max 30 % 108.000 eur					0	108 000	
Kiinteistöhoitokorjaukset		8643	menot, netto		-38 000		
Vanhan koulun korjaus		8621	menot, netto	-45 381	0		
Koulun piha-alueen viiht.parantaminen		8628	menot, netto	-16 208	0		
Sähköautojen latauspisteet(koulu, tk, Varjakka, kir		8629	menot, netto	-18 225	0		
Koulun ja liikuntahallin äänentoisto		8632	menot, netto	-23 721	0		
Varjakan huoltorakennuksen sisäremontti		8633	menot, netto	-35 614	0		
Hiihtoladun ylikulku		8634	menot, netto	-24 015	0		
Lumijobin purku ja op kunnostaminen Lumijobille		8635	menot, netto	-3 941	0		
Vanhan ampumaradan kunnostaminen		8639	menot, netto			-100 000	
Tuki max 30 % 30.000 €			tulot		30 000		
Päiväkodin uudisrakentaminen		8645	menot, netto		-600 000	-400 000	
Hyvinvointikeskus		8646	menot,netto		-400 000	-600 000	
YHTEENSÄ		menot	-550 144	-988 000	-3 160 000	-2 570 000	-1 090 000
		tulot	24 893	43 900	308 000	20 000	20 000
		netto	-525 251	-944 100	-2 852 000	-2 550 000	-1 070 000
inv.varaukset					450 000		